

Cambodia

Laos

Myanmar

Vietnam

CLMV Monitor

Q4 | 2019

เติบโตในอัตราที่ชะลอลง แต่อุปสงค์ในประเทศที่แข็งแกร่งจะ
ช่วยรองรับผลกระทบด้านลบจากความเสี่ยงภายนอก

CLMV Monitor

Q4 2019

สถานการณ์การค้าโลกที่ยังมีความไม่แน่นอนสูงและการเติบโตที่ชะลอตัวในประเทศเศรษฐกิจหลักเป็นความท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อแนวโน้มเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวีผ่านการส่งออกและการท่องเที่ยวที่ชะลอตัว อย่างไรก็ตาม การปรับโครงสร้างห่วงโซาการผลิตในภูมิภาคจากผลกระทบสงครามการค้าถือเป็นพลดีบางส่วนต่อเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวี โดยเฉพาะในเวียดนามอย่างน้อยในระยะสั้น จากการที่บริษัทผู้ผลิตจีนและบริษัทข้ามชาติหลายแห่งตัดสินใจย้ายฐานการผลิตมายังกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวีเพื่อเลี่ยงภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ซึ่งมีแนวโน้มทำให้เกิดเงินลงทุนจากต่างประเทศหลั่งไหลเข้ามายังประเทศซีแอลเอ็มวีอย่างต่อเนื่องในระยะข้างหน้า นอกจากนี้ ตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ภายในกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวีที่ยังมีแนวโน้มขยายตัวจะช่วยรองรับผลกระทบทางลบจากความเสี่ยงภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจชะลอตัว อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจซีแอลเอ็มวียังคงเผชิญความเสี่ยงระยะยาวประเทศทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก โดยกัมพูชาและเมียนมาอาจถูกสหภาพยุโรปถอนสิทธิพิเศษทางการค้า EBA ซึ่งจะทำให้ทั้งสองประเทศสูญเสียความได้เปรียบด้านการส่งออกในระยะกลาง ลาวยังคงมีความเสี่ยงจากปัญหานี้สาธารณะที่สูง ในขณะที่เวียดนามอาจเผชิญนโยบายกีดกันการค้าจากสหรัฐฯ มากขึ้น หากกระทรวงการคลังสหรัฐฯ ขึ้นบัญชีเวียดนามเป็นประเทศผู้บิดเบือนค่าเงิน (currency manipulator)

Cambodia

เศรษฐกิจกัมพูชาจะเติบโตชะลอตัวที่ราว 7.0% ในปี 2019 และ 6.8% ในปี 2020 จากสถานการณ์การค้าโลกที่ชะลอตัว โดยภาคการท่องเที่ยวและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มชะลอตัว แต่ฐานการคลังและภาคการส่งออกยังคงแข็งแกร่ง อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงที่จะสูญเสียสิทธิพิเศษ EBA ยังคงมีอยู่สูงและอาจส่งผลกระทบต่อส่งออกไปยังสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักที่ใหญ่ที่สุดของกัมพูชา นอกจากนี้ สินค้าเกษตร (ไม่รวมผลไม้) ที่เพิ่มขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระบบการเงินในระยะข้างหน้า

Myanmar

เศรษฐกิจเมียนมาจะเติบโตชะลอตัวที่ราว 6.2% ในปี 2019 และ 6.3% ในปี 2020 ท่ามกลางความเสี่ยงภายในประเทศก่อนถึงการเลือกตั้งในปี 2020 การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศมีแนวโน้มหดตัวลง แต่นโยบายการปฏิรูป การเปิดเสรีทางการเงินอย่างต่อเนื่อง และการลงทุนจากประเทศในเอเชียจะเป็นปัจจัยช่วยการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ แต่ความเสี่ยงหลักยังมาจากวิกฤตโรฮิงญา ซึ่งทำให้เมียนมามีความเสี่ยงที่จะถูกถอนสิทธิพิเศษ EBA จากสหภาพยุโรป

Laos

เศรษฐกิจลาวจะฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ที่ราว 6.4% ในปี 2019 และ 6.5% ในปี 2020 โดยเศรษฐกิจลาวชะลอตัวลงเนื่องจากผลกระทบของภัยพิบัติทางธรรมชาติ สงครามการค้า และการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน ขณะเดียวกัน ลาวยังอาจเผชิญความเสี่ยงในระยะสั้น จากทุนสำรองระหว่างประเทศที่มีอยู่จำกัดและการขาดการคลังเนื่องจากรายได้จากการเก็บภาษียังอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานในอนาคตรวมถึงโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำ รวมถึงนโยบายปฏิรูปจากภาครัฐจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้ในระยะกลาง

Vietnam

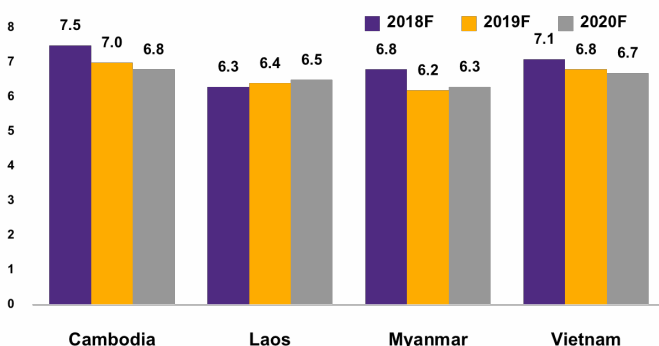
เศรษฐกิจเวียดนามจะเติบโตราว 6.8% ในปี 2019 และ 6.7% ในปี 2020 ด้วยแรงส่งจากอุปสงค์ภายในประเทศและการส่งออก การบริโภคภาคเอกชนซึ่งได้แรงหนุนจากตลาดแรงงานภายในประเทศที่แข็งแกร่งและภาวะเงินเฟ้อในระดับปานกลางจะช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ท่ามกลางการส่งออกที่ชะลอตัวและความเสี่ยงภายนอกที่เพิ่มขึ้นจากผลกระทบของนโยบายกีดกันทางการค้าสหรัฐฯ ขณะที่การปฏิรูปเชิงโครงสร้างจะช่วยผลักดันการลงทุนทั้งจากภาคเอกชนและจากต่างประเทศ

CLMV Highlight: Doing Business in CLMV – เปรียบเทียบความยากง่ายในการประกอบธุรกิจในประเทศซีแอลเอ็มวี ปี 2019 และ 2020

เศรษฐกิจซีแอลเอ็มวีจะเติบโตในอัตราที่ชะลอตัว แต่อุปสงค์ภายในประเทศที่แข็งแกร่งจะช่วยรองรับผลกระทบจากการชะลอตัวของอุปสงค์ภายนอก

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจกลุ่มประเทศ CLMV ปี 2018-2020

หน่วย: %

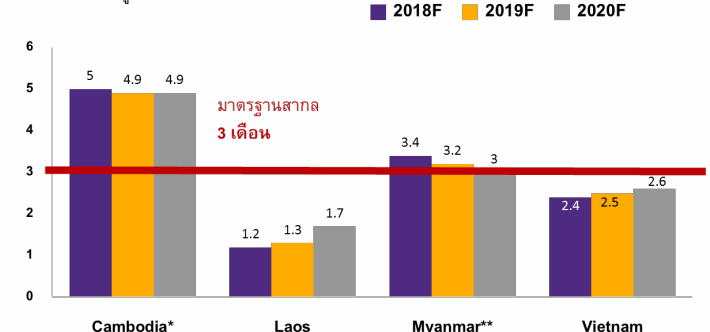

ที่มา : IMF WEO ตุลาคม 2019 และ ADB

ทุนสำรองระหว่างประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ (รองรับมูลค่าการนำเข้าได้น้อยกว่า 3 เดือน) ยังคงเป็นความเสี่ยงหลัก โดยเฉพาะสำหรับลาวและเวียดนาม

ทุนสำรองระหว่างประเทศของเศรษฐกิจ CLMV ในปี 2018-2020

หน่วย: เดือนของมูลค่านำเข้า

ที่มา : IMF Article IV 2019 *ตัวเลขของทุนสำรองเงินตราต่างประเทศจาก Article IV 2018 **ปี 2018F ของเมียนมาคือช่วงเดือน เม.ย.-ก.ย. 2018, 2019F คือ FY18/19, 2020F คือ FY19/20

CAMBODIA

OVERALL ECONOMY

Facts and Figures

Population (2018)	16.24 million
Labor force (2018)	9.06 million
GDP (2018)	24.57 USD billion
GDP per capita (2018)	1,512 USD
GDP by sector (2018)	Agriculture: 22%, Industry: 32.3%, Services: 39.5%
Top exports (2018)	Textile 62%, Footwear 11%, Travel goods 4%

What to watch in 2020

กระบวนการถอด
ถอนสิทธิพิเศษ
EBA ของสหภาพ
ยุโรป

ความเสี่ยงจาก
สถาบันการเงิน
รายย่อยต่อครัวเรือน
ชาวกัมพูชา

Macroeconomic Update

Economic Outlook

เศรษฐกิจกัมพูชาคาดว่าจะยังเติบโตชะลอลงที่ราว 7% ในปี 2019 จาก 7.5% ในปี 2018 เนื่องจากแรงกดดันจากปัจจัยภายนอกและการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) ที่ชะลอลง โดยในช่วงเจ็ดเดือนแรกของปี 2019 การส่งออกของกัมพูชายังขยายตัวได้ดีที่ 21%YOY แต่การส่งออกไปยังสหภาพยุโรปซึ่งเป็นคู่ค้าหลักหดตัว 1.5%YOY สะท้อนถึงการเติบโตที่ชะลอตัวในตลาดสหภาพยุโรป อย่างไรก็ตาม กัมพูชาสามารถส่งออกทดแทนไปยังตลาดสหรัฐฯ จีน และญี่ปุ่น โดยมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดดังกล่าวเพิ่มขึ้น 28.6%YOY 23.1%YOY และ 7.4%YOY ตามลำดับ เครื่องนุ่งห่มและรองเท้ายังคงเป็นหมวดสินค้าส่งออกสำคัญของกัมพูชา โดยขยายตัว 15%YOY และคิดเป็นสัดส่วน 66.5% ของการส่งออกทั้งหมด การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 9.4%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2019 สะท้อนว่าผู้ลงทุนต่างชาติยังคงสนใจลงทุนในตลาดกัมพูชาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงถือว่าชะลอลงเมื่อเทียบกับครึ่งแรกของปี 2018 ซึ่งขยายตัว 25% เนื่องจากการลงทุนจากประเทศจีนที่หดตัวอย่างไรก็ตาม จีนยังเป็นผู้ลงทุนต่างชาติอันดับหนึ่งในกัมพูชาติดต่อกันตั้งแต่ปี 2013 โดยจีนเน้นการลงทุนไปยังอุตสาหกรรมก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ ในขณะเดียวกัน ภาคการท่องเที่ยวยังคงเติบโตต่อเนื่อง ในช่วงแปดเดือนแรกของปี 2019 นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมายังกัมพูชามีจำนวนรวม 4.36 ล้านคนหรือเพิ่มขึ้น 10.4%YOY ชะลอลงเล็กน้อยจากปีที่แล้วซึ่งขยายตัว 11.7%YOY โดยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนเพิ่มขึ้น 33.1%YOY และเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มหลักคิดเป็นสัดส่วน 39% ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด รองลงมาคือนักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม ลาว และไทย สำหรับเศรษฐกิจภายในประเทศ ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าการบริโภคภาคเอกชนในกัมพูชาจะขยายตัวราว 4.8% ในปี 2019 ขณะที่อัตราเงินเฟ้อยังคงอยู่ในระดับต่ำที่ 2.2% ณ เดือนมิถุนายนปี 2019 ทั้งนี้ IMF คาดว่าเศรษฐกิจกัมพูชาจะเติบโตชะลอลงเล็กน้อยที่ราว 6.8% ในปี 2020 เนื่องจากเผชิญแรงกดดันจากสถานการณ์การค้าและเศรษฐกิจโลก อย่างไรก็ตาม อุปสงค์ภายในประเทศที่ยังแข็งแกร่ง ภาคการท่องเที่ยวที่ยังเติบโตได้ดี และแรงสนับสนุนจากภาคการคลังจะช่วยให้เศรษฐกิจกัมพูชาสามารถขยายตัวต่อไปได้

กัมพูชาวางแผนเพิ่มการลงทุนภาครัฐเพื่อสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและผลิตภาพแรงงานท่ามกลางความเสี่ยงภายนอกโดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการสูญเสียสิทธิพิเศษ EBA จากสหภาพยุโรป สหภาพยุโรปจะประกาศการตัดสินใจถอนสิทธิพิเศษทางการค้า EBA (Everything But Arms) ของกัมพูชาในเดือนกุมภาพันธ์ปี 2020 แม้ในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลกัมพูชาจะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนโดยส่งปล่อยตัวนักเคลื่อนไหวฝ่ายค้านจากการจับกุม แต่ก็ยังไม่ได้แก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิ

มนุษย์ชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้ไอซีมองว่าความเสี่ยงการถูกเพิกถอนสิทธิพิเศษ EBA ยังคงมีอยู่สูง ดังนั้น กัมพูชาจึงอาจจำเป็นต้องใช้เครื่องมือนโยบายทางการคลังเพื่อรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจ กัมพูชาได้ดำเนินแผน Revenue Mobilization Strategy (RMS) ปี 2014-2018 และฉบับใหม่ปี 2019-2023 อย่างต่อเนื่องซึ่งช่วยให้ประเทศเกินดุลการคลังในช่วงแปดเดือนแรกของปี 2019 และส่งผลให้รัฐบาลสามารถลงทุนในทุนมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานได้ตามเป้า ปัจจุบันแรงงานชาวกัมพูชาบางส่วนยังขาดการเข้าถึงการศึกษาพื้นฐาน บริการด้านสุขภาพ รวมถึงอาหารการกินที่ดี ซึ่งปัญหานี้ส่งผลให้กัมพูชายังไม่สามารถก้าวขึ้นเป็นประเทศรายได้ปานกลางระดับสูงได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนแผนดังกล่าวรัฐบาลกัมพูชาได้อนุมัติร่างงบประมาณปี 2020 ซึ่งเพิ่มงบการใช้จ่ายของภาครัฐขึ้นจากปีก่อน 22% โดยมีงบประมาณสำหรับการพัฒนาสังคม (social spending) คิดเป็นสัดส่วน 37% ของงบการใช้จ่ายภาครัฐทั้งหมด¹ แม้แผนการของรัฐบาลกัมพูชาจะเป็นการดำเนินการเพื่อเป้าหมายในระยะยาว แต่ผลระยะสั้นจากการดำเนินนโยบายจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากแรงกดดันภายนอกที่ทวีความรุนแรงขึ้น ดังนั้นนโยบายการคลังจึงเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่ช่วยคงเสถียรภาพของเศรษฐกิจกัมพูชาในระยะสั้น และช่วยรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจต่อเนื่องผ่านการปฏิรูปเชิงโครงสร้างในระยะยาว

Financial Markets

สินเชื่อภาคเอกชนที่ขยายตัวสูงต่อเนื่องสะท้อนว่าภาวะเบียบที่เคร่งครัดและความโปร่งใสในระบบการเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อลดความเสี่ยงจากภาคการเงินรายย่อย (ไมโครไฟแนนซ์) โดยธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) รายงานว่า สินเชื่อภาคเอกชนโดยรวมของกัมพูชาเพิ่มขึ้น 26.4%YOY ในเดือนมิถุนายนปี 2019 โดยสินเชื่อในภาคอสังหาริมทรัพย์ สินเชื่อบ้าน และสินเชื่อภาคการก่อสร้างขยายตัวสูงกว่า 30% สถาบันการเงินรายย่อยยังคงเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทซึ่งสินเชื่อขยายตัวกว่า 25% ตามรายงานของสมาคมไมโครไฟแนนซ์กัมพูชา (CMA) ทั้งนี้แม้เผชิญกับความเสี่ยงจากองค์การพัฒนาเอกชน (NGOs) ในประเด็นการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อรายย่อยและความกังวลเกี่ยวกับหนี้ครัวเรือน² แต่ธนาคารชาติแห่งกัมพูชา (NBC) ยังคงให้การสนับสนุนชัดเจนกับสถาบันการเงินรายย่อย โดยให้เหตุผลว่ารายงานของ NGO ไม่ได้พิจารณาถึงผลประโยชน์โดยรวมของภาคการเงินรายย่อยเนื่องจากมีขนาดตัวอย่าง (sample size) ในรายงานน้อย อย่างไรก็ตาม NBC มองว่าภาวะเบียบที่เคร่งครัดเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อป้องกันความเสี่ยงในระบบการเงิน โดย NBC ได้ออกรายงานการประเมินเสถียรภาพระบบการเงิน (financial stability review) ฉบับใหม่เมื่อช่วงต้นปีที่ผ่านมาเพื่อแสดงความโปร่งใสและได้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านการเงิน (financial literacy) ทั้งนี้ไอซีมองว่า การพัฒนาทักษะด้านการเงิน และการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาเสถียรภาพทางการเงินเพื่อให้ครัวเรือนเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างยั่งยืน

Law & Regulation

กรมภาษีอากรกัมพูชา (GDT) ประกาศขั้นตอนการผ่อนจ่ายภาษีย้อนหลัง (tax debt) ภายใต้ Prakas ฉบับที่ 571 กรมภาษีอากรกัมพูชาอนุญาตให้ผู้เสียภาษีสามารถจ่ายภาษีค้างย้อนหลังได้ด้วยการผ่อนจ่ายเป็นระยะเวลาสูงสุดสามปี โดยมีอัตราดอกเบี้ยต่างกันออกไปในแต่ละปี ขั้นตอนดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับพิจารณาของกรมภาษีตามเอกสารแจ้งความประสงค์และความสามารถในการชำระภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย สำหรับอัตราดอกเบี้ยจะอยู่ที่ 0% ในปีแรก ใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงจากตลาดตามการคำนวณของกรมภาษีในปีที่สอง และเพิ่มขึ้น 2% ต่อเดือนในปีที่สาม โดยผู้เสียภาษีที่ไม่สามารถชำระภาษีได้ตามกรอบเวลาที่กำหนดจะถูกปรับตามกฎหมายของราชอาณาจักรกัมพูชา

¹ Reaksmeay, Hul. (October 2019). VOACambodia. "Cambodia's Draft 2020 Budget Shows Significant Increase in Defense Spending". <https://www.voacambodia.com/a/Cambodias-draft-2020-budget-shows-significant-increase-in-defense-spending/5143647.html>

² Cambodian League for the Promotion and Defense of Human Rights (LICADHO) and Sahnham Teang Tnaut, *Collateral Damage: Land Loss and Abuses in Cambodia's Microfinance Sector*, August 2019

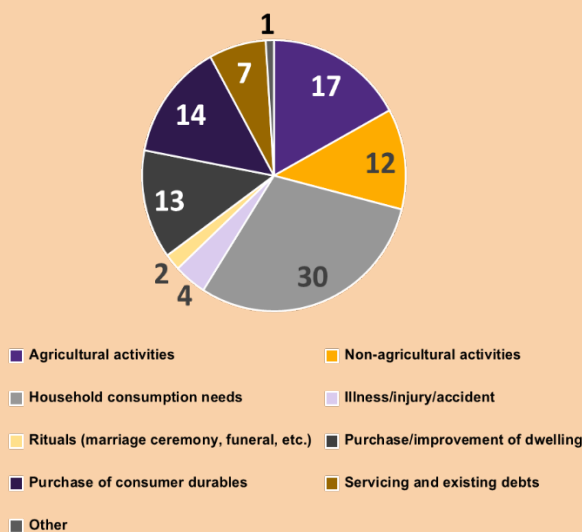
EIC's View

แม้ความเสี่ยงการถูกเพิกถอนสิทธิพิเศษ EBA ยังมีอยู่สูง แต่กัมพูชายังมีโอกาสทางธุรกิจจากการที่ประเทศเริ่มกระจายการพัฒนาไปยังอุตสาหกรรมอื่น ๆ และมองหาลาดส่งออกทดแทน การสูญเสียสิทธิพิเศษทางการค้า EBA จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจที่ส่งออกสินค้าไปยังสหภาพยุโรป ซึ่งในเจ็ดเดือนแรกของปี 2019 คิดเป็นสัดส่วน 31% ของการส่งออกทั้งหมด เพราะฉะนั้นธุรกิจเหล่านี้จำเป็นต้องจับตาเฝ้าระวังผลกระทบจากประเด็นนี้อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าหมวดหลัก เช่น เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า จักรยาน และสินค้าเพื่อการบริโภคอื่น ๆ ทั้งนี้รัฐบาลกัมพูชาได้เริ่มกระชับความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ และจีนซึ่งเป็นตลาดสำคัญที่กัมพูชาสามารถส่งออกทดแทนไปได้ซึ่งมีสัดส่วนของการส่งออก 25% และ 7% ตามลำดับ ถือเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจในการใช้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางการค้า GSP จากสหรัฐฯ และตลาดผู้บริโภคจีนซึ่งมีขนาดใหญ่เพื่อส่งออกสินค้าทดแทนไปยังสองประเทศดังกล่าวได้ในยุคสงครามการค้า

อีไอซีมองว่าเครื่องนุ่งห่มและรองเท้าจะยังคงเป็นอุตสาหกรรมส่งออกหลักของกัมพูชาต่อไปในระยะสั้นแม้จะมีสัดส่วนน้อยลง ขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น การท่องเที่ยว การก่อสร้าง และบริการธนาคารเพื่อธุรกิจรายย่อยมีศักยภาพการเติบโตที่ดีจากการสนับสนุนของรัฐบาล แผนการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ และแผนการปฏิรูปเชิงโครงสร้าง อีไอซีคาดว่ารัฐบาลกัมพูชาจะใช้นโยบายการคลังแบบขยายตัวในการกระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการชะลอตัวของภาคส่งออก ซึ่งธุรกิจค้าปลีกจะได้ประโยชน์จากการขยายตัวของการบริโภคภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม ความกังวลเกี่ยวกับปัญหาหนี้เชื่อรายย่อยเริ่มเพิ่มมากขึ้น ภาคธุรกิจควรเฝ้าจับตาประเด็นเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านการเงิน และสถานการณ์สินเชื่อรายย่อยของครัวเรือนกัมพูชาท่ามกลางความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงในระบบที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการบริโภคของกัมพูชาในระยะข้างหน้า เนื่องจากสินเชื่อรายย่อยส่วนใหญ่ในประเทศเป็นสินเชื่อเพื่อการบริโภคของครัวเรือนและการบริโภคสินค้าคงทน

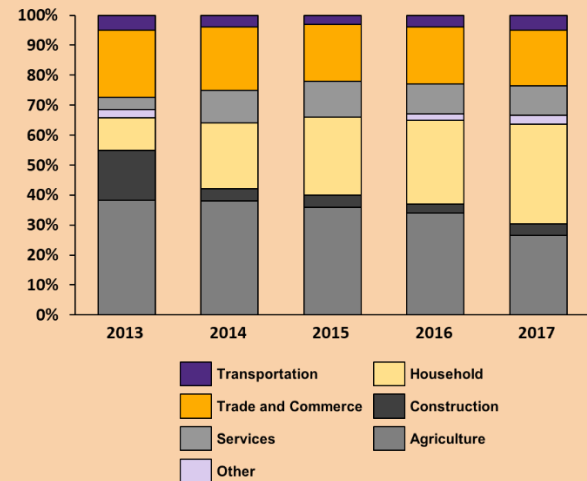
การใช้สินเชื่อรายย่อยแบ่งตามวัตถุประสงค์ในกัมพูชาปี 2017

หน่วย: % ของสินเชื่อทั้งหมด

ส่วนแบ่งสินเชื่อตามอุตสาหกรรมจากการรายงานของ MFI/MDI*

หน่วย: % ของสินเชื่อทั้งหมด

*MFI ย่อมาจาก microfinance institutions.

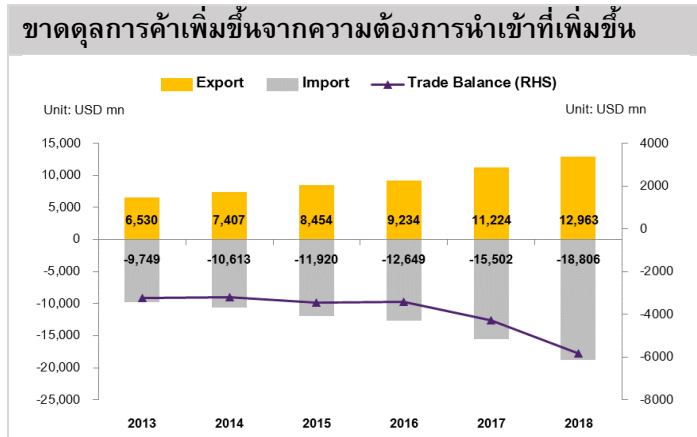
MDI ย่อมาจาก microfinance deposit-taking institutions

ที่มา : World Bank's Microfinance and Household Welfare, Cambodia Policy Note (February 2019)

Cambodia's Key Indicators

Indicators	Unit	2014	2015	2016	2017	2018	2019F	2020F
Real GDP	% YOY	7.1	7.0	6.9	7.0	7.5	7.0	6.8
Consumer price index	%	3.9	1.2	3.0	2.9	2.4	2.2	2.5
Current account balance	% of GDP	-8.5	-8.7	-8.4	-7.9	-11.3	-12.5	-12.3
Policy rate (end of period)	%	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	-	-

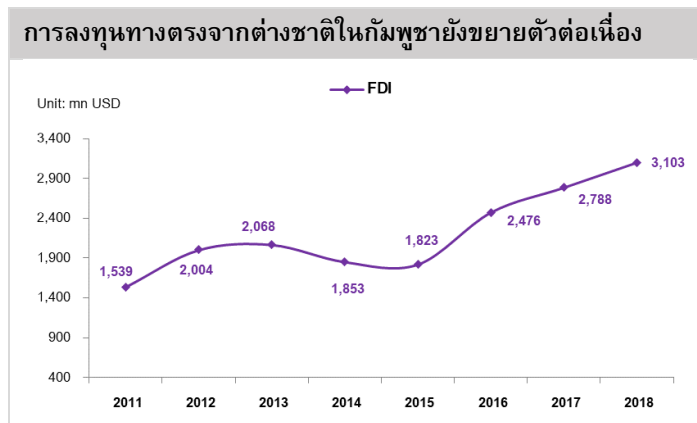
Sources: International Monetary Fund (IMF) and The National Bank of Cambodia

Sources: World Bank

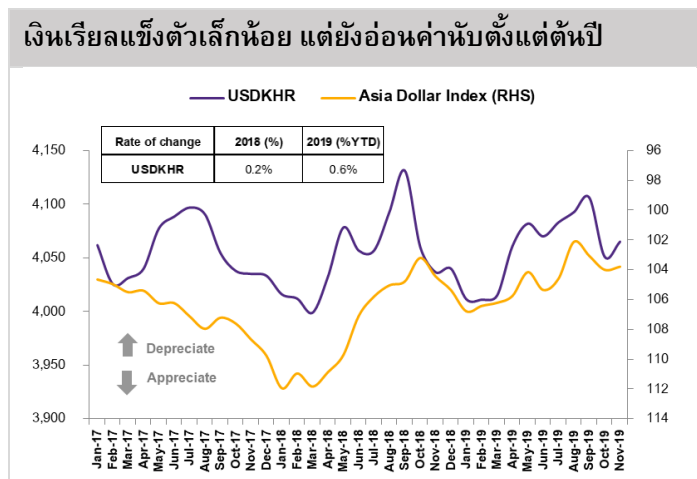
Sources: World Bank and CEIC

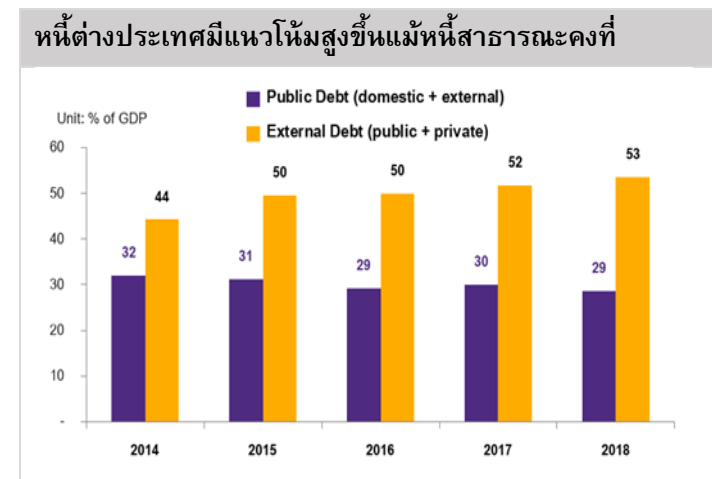
Sources: World Bank

Sources: IMF

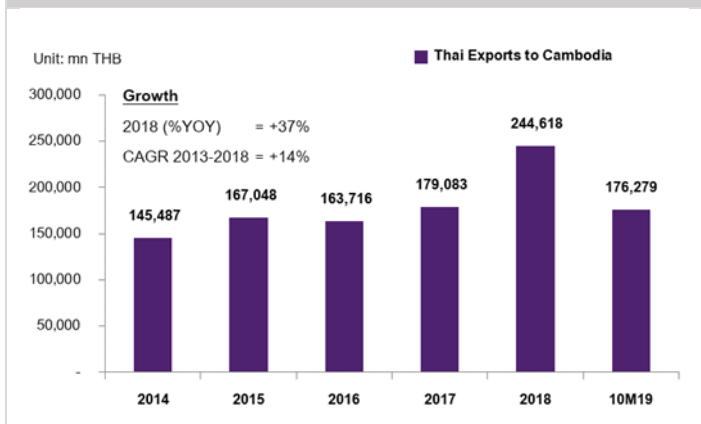
Sources: Bloomberg

Sources: IMF and CEIC

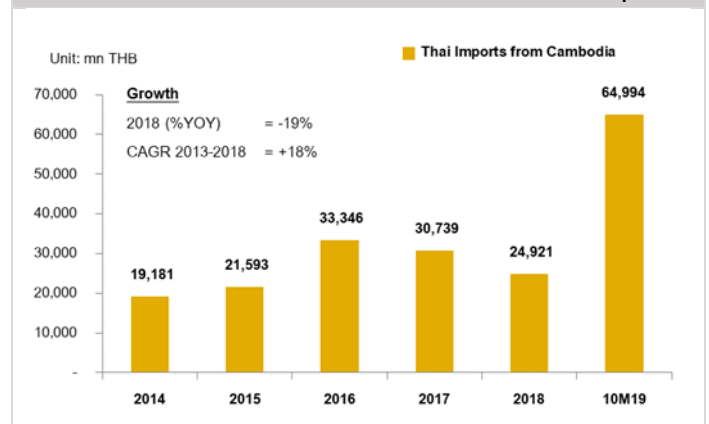
Links with the Thai Economy

การส่งออกของไทยไปกัมพูชาในปี 2019 หดตัวเมื่อเทียบกับปี
ที่แล้ว แต่แนวโน้มโดยรวมยังคงเติบโตได้ดี

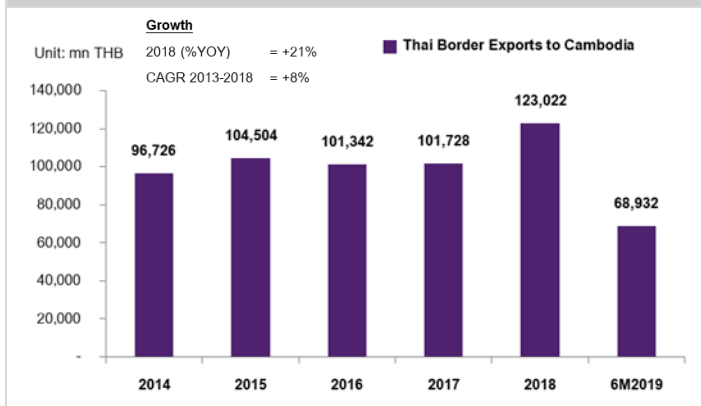
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การนำเข้าจากกัมพูชาเพิ่มสูงขึ้นในปี 2019 เนื่องจากการ
ขยายตัวของการนำเข้าโลหะมีค่า เครื่องเพชร และไข่มุก

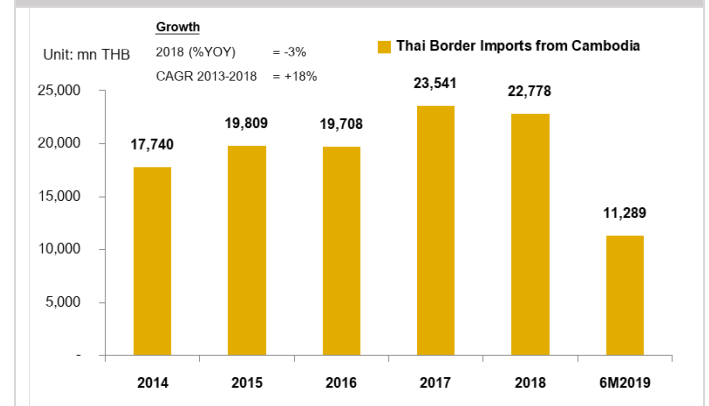
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การส่งออกผ่านชายแดนไปกัมพูชายาวตัว 20%YOY ในครึ่ง
แรกของปี 2019

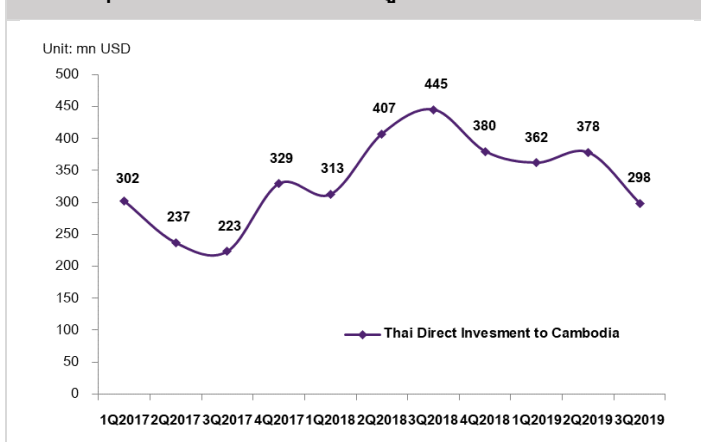
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การนำเข้าผ่านชายแดนจากกัมพูชาหดตัว 13%YOY
ในครึ่งแรกของปี 2019

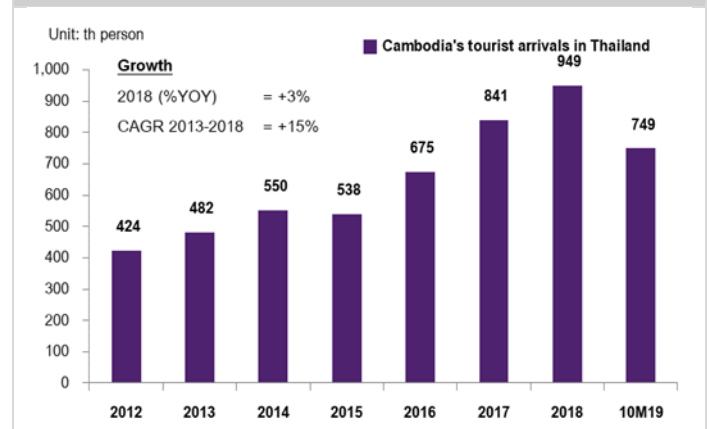
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงของไทยในกัมพูชายังชะลอตัวต่อเนื่อง

Sources: Bank of Thailand

นักท่องเที่ยวกัมพูชาในไทยช่วง 10 เดือนแรกของปี 2019
ชะลอตัวเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี 2018

Sources: Thailand's Department of Tourism

LAOS

OVERALL ECONOMY

Facts and Figures

Population (2018)	7.06 million
Labor force (2018)	3.72 million
GDP (2018)	18.13 USD billion
GDP per capita (2018)	2,567.5 USD
GDP by sector (2018)	Agriculture: 15.7%, Industry: 31.5%, Services: 41.6%
Top exports (2018)	Electricity 25%, Copper & Ores 19%

What to watch in 2020

ความคืบหน้าของ
มาตรการรัดเข็มขัด
ทางการคลังและความ
เสี่ยงด้านการบริหาร
หนี้สาธารณะ

การอ่อนค่าของ
เงินกีบลาวและทุน
สำรองระหว่าง
ประเทศที่อยู่ใน
ระดับต่ำ

Macroeconomic Update

Economic
Outlook

เศรษฐกิจลาวจะทยอยฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ราว 6.4% ในปี 2019 โดยเร่งตัวขึ้นเล็กน้อยจากอัตราการเติบโตที่ 6.3% ในปี 2018 ท่ามกลางการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน การส่งออกไฟฟ้าที่ลดลง และการท่องเที่ยวที่ซบเซา ผลกระทบต่อเนื่องจากภัยธรรมชาติในปี 2018 และสงครามการค้าสหรัฐ-จีนที่ยังคงยืดเยื้อส่งผลลบต่อภาพรวมเศรษฐกิจของลาวในช่วงครึ่งแรกของปี 2019 โดยมูลค่าการส่งออกไฟฟ้าซึ่งเป็นสินค้าส่งออกหลักของลาวร่วงลง 3%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2019 ซึ่งถือเป็นการหดตัวอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัว 12%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2018 อย่างไรก็ดี มูลค่าการส่งออกโดยรวมยังคงขยายตัว 9.3%YOY ในช่วงหกเดือนแรกของปี ด้วยแรงส่งจากการฟื้นตัวของภาคการเกษตรและสิ่งทอ รวมถึงการส่งออกไปยังสหรัฐ และจีนซึ่งเติบโต 38.3%YOY และ 5%YOY ตามลำดับ การลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (FDI) มาয়าลาวหดตัวลงถึง 55.4%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี เนื่องจากการลงทุนจากจีนชะลอตัว ขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติขยายตัวชะลอลงจาก 6.1%YOY ในปี 2018 เป็น 5%YOY ในช่วงครึ่งแรกของปี 2019 ทั้งนี้การเติบโตที่ชะลอลงในภาค FDI และการท่องเที่ยวมีสาเหตุหลักมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน โดยจีนถือเป็นตลาดส่งออกหลักคิดเป็นสัดส่วนหนึ่งในสามของมูลค่าการส่งออกจากลาวทั้งหมด ทั้งยังเป็นประเทศผู้ลงทุนใหญ่คิดเป็น 79% ของมูลค่าการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดในลาว และมีจำนวนนักท่องเที่ยวในลาวสูงเป็นอันดับสาม นอกจากนี้ จากรายงานของธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) การบริโภคภายในประเทศของลาวยังคงเติบโตต่ำในช่วงห้าเดือนแรกของปี 2019 ส่งผลให้การนำเข้าลดลงและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดร่วงลงเล็กน้อย โดยอุปสงค์ภายในประเทศที่ชะลอตัวอาจกดดันอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งล่าสุดยังอยู่ในระดับต่ำที่ 2.1% ในช่วงเจ็ดเดือนแรกของปี แม้ราคาสินค้าอาหารจะเพิ่มสูงขึ้นหลังภาคการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

เศรษฐกิจลาวจะฟื้นตัวอย่างช้า ๆ ในระยะข้างหน้าท่ามกลางเศรษฐกิจจีนที่ชะลอตัว และความเสี่ยงของหนี้สาธารณะ โดยได้แรงสนับสนุนจากโครงการก่อสร้างทางรถไฟเชื่อมไปยังจีน การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2020 นั้นคาดว่าจะเร่งตัวขึ้นเล็กน้อยเป็น 6.5% ด้วยแรงส่งหลักจาก (1) ภาคการก่อสร้างซึ่งเติบโตต่อเนื่องจากการลงทุนโครงการโครงสร้างพื้นฐานซึ่งรวมถึงทางรถไฟลาว-จีน (2) ภาคบริการที่ขยายตัวได้ดีขึ้นโดยภาคการค้าส่ง-ค้าปลีก และ (3) การส่งออกไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ดี ความเสี่ยงหลักต่อเศรษฐกิจลาวในระยะข้างหน้ามาจากความเปราะบางของเศรษฐกิจต่อความเสี่ยงภายนอก ทั้งในภาคการเงิน และความเสี่ยงจากหนี้สาธารณะ โดยเฉพาะถ้าลาวยังพึ่งพาการลงทุนจากจีนต่อเนื่อง

ระดับหนี้ที่สูงทำให้เศรษฐกิจลาวมีความเปราะบางต่อความเสี่ยงภายนอก ท่ามกลางการเติบโตที่ชะลอลงของเศรษฐกิจจีนซึ่งเป็นคู่ค้าและผู้ลงทุนหลัก ในด้านการคลัง การจัดเก็บรายได้ทางการคลังของลาวยังคงอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ภาครัฐมีการใช้จ่ายเกินรายรับมาตลอดสี่ปีที่ผ่านมา และส่งผลต่อเนื่องให้ระดับหนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2018 ระดับหนี้สาธารณะคิดเป็นสัดส่วน 57% ของ GDP ขณะที่การขาดดุลการคลังคิดเป็นสัดส่วน 4.4% ของ GDP ปัญหาการขาดดุลทางการคลังในลาวยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นหลังเกิดน้ำท่วมใหญ่ ซึ่งทำให้ภาครัฐต้องใช้จ่ายเงินในการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย ทั้งนี้จีนถือเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุด มีสัดส่วนเงินให้กู้คิดเป็น 42% ของหนี้สาธารณะต่างประเทศลาวทั้งหมด ดังนั้นลาวจึงอาจเผชิญอุปสรรคมากขึ้นถ้าจะออกพันธบัตรในตลาดเงินจีน เนื่องจากทั้งเศรษฐกิจจีนและลาวต่างได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนที่ทวีความรุนแรงขึ้น รวมถึงการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ในด้านการเงิน ปัญหาหลักของลาวคือทุนสำรองระหว่างประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ในไตรมาสแรกของปี 2019 ทุนสำรองระหว่างประเทศของลาวสามารถรองรับมูลค่านำเข้าได้น้อยกว่า 2 เดือน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ของ IMF ที่ 4-6 เดือน นอกจากนี้ ณ วันที่ 31 ตุลาคม เงินก๊ีบลาวอ่อนค่าลง 3.6%YTD และ 10.9%YTD เทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ และเงินบาท ตามลำดับ

ลาวได้ออกมาตรการรัดเข็มขัดทางการคลัง พัฒนาการจัดเก็บรายได้การคลังและคุมการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อเพิ่มเสถียรภาพ ของเศรษฐกิจต่อความเสี่ยงภายนอกและพัฒนาความน่าเชื่อถือทางการเงินของรัฐบาลลาว ตัวอย่างเช่น การใช้เทคโนโลยีเข้าพัฒนาการจัดเก็บและการจัดการภาษี การปรับแก้กฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการภาษี รวมถึงการจำกัดการจ้างงานข้าราชการใหม่ และจำกัดโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานใหม่ ขณะที่ธนาคารกลางลาวได้ควบคุมดูแลการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนอย่างใกล้ชิดเพื่อรักษาเสถียรภาพของเงินก๊ีบ อย่างไรก็ตาม ผลของมาตรการต่าง ๆ ยังคงยากที่จะเห็นผลชัดเจนเนื่องจากเศรษฐกิจลาวยังอยู่ในระหว่างการฟื้นตัว ในระยะสั้นลาวอาจจะยังต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนต่างประเทศเนื่องจากการปฏิรูปเชิงโครงสร้างยังต้องใช้เวลาในการบรรลุผล ขณะเดียวกัน การควบคุมการใช้จ่ายภาครัฐน่าจะได้ผลดีภายใต้มาตรการรัดเข็มขัดทางการคลัง แต่ปัญหาการจัดเก็บภาษียังเป็นความท้าทายสำคัญสำหรับลาว ทั้งนี้กฎหมายการจัดการหนี้สาธารณะฉบับใหม่กำหนดให้โครงการโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะซึ่งสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่ำต้องพึ่งพาเงินกู้ที่มีเงื่อนไขผ่อนปรน (concessional borrowing) ซึ่งนโยบายการบริหารจัดการหนี้สาธารณะและการสร้างเสริมศักยภาพด้านการคลังจะเป็นก้าวสำคัญในการรักษาเสถียรภาพด้านหนี้สาธารณะของลาวในระยะยาว

Financial
Markets

ธนาคารกลางลาว (BOL) ออกมาตรการควบคุมการอ่อนค่าของเงินก๊ีบ ในเดือนตุลาคม 2019 ธนาคารกลางลาวได้ออกมาตรการสนับสนุนการเพิ่มขึ้นของเงินสกุลต่างประเทศในระบบเศรษฐกิจเพื่อรักษาเสถียรภาพของเงินก๊ีบท่ามกลางการแข็งค่าต่อเนื่องของเงินบาทและเงินดอลลาร์สหรัฐ ตัวอย่างเช่น มาตรการส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจส่งออกและธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งเป็นภาคธุรกิจที่สร้างเงินสกุลต่างประเทศจำนวนมากเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ธนาคารกลางลาวได้เข้าแทรกแซงปริมาณเงินและอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อรักษาเสถียรภาพของค่าเงินก๊ีบ โดยธนาคารกลางลาวมองว่าการอ่อนค่าของเงินก๊ีบมีเหตุผลหลักจากการแข็งค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐและเงินบาทในช่วงที่ผ่านมา

Law &
Regulation

กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าลาวเปิดโอกาสให้ผู้ส่งออกต่างชาติสามารถส่งออกสินค้ามายังลาวได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาตธุรกิจภายในลาว (domestic business license) โดยทางกระทรวงกำหนดให้บริษัทผู้ส่งออกต่างชาติยื่นขอสิทธิทางการค้า (trading right) จากหน่วยงานด้านการนำเข้าและส่งออกแทนโดยยื่นเอกสาร 3 ประเภท ได้แก่ (1) ใบรับรองการจดทะเบียนธุรกิจ (2) เอกสารรับรองประวัติการปลอดอาชญากรรม (criminal record or certifications of no previous offense) และ (3) หนังสือมอบอำนาจซึ่งได้รับการรับรองจากสถานทูตลาวในประเทศที่จดทะเบียนธุรกิจ นอกจากนี้ผู้ส่งออกต่างชาติจะต้องยื่นหลักฐานแสดงตัวว่าเป็นธุรกิจที่จดทะเบียนในประเทศซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การค้าโลก (WTO) และทำธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

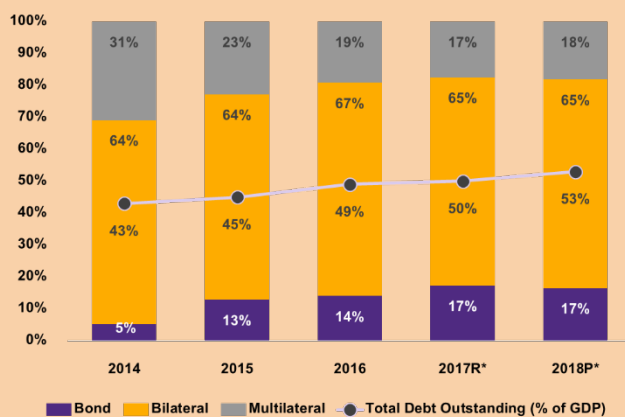

ลาวจะยังเผชิญกับอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะสั้น ทนสำรองระหว่างประเทศในระดับต่ำและปัญหาการจัดเก็บรายได้ภาครัฐอาจจำกัดศักยภาพของประเทศในการรับมือกับภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น ผลกระทบจากสงครามการค้าและภัยธรรมชาติ เป็นต้น ในปี 2018 ลาวมีระดับหนี้สาธารณะในรูปสกุลเงินต่างประเทศรวม 9.7 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเท่ากับ 53% ของ GDP ทั้งนี้ขีดความสามารถในการดำเนินนโยบายการคลัง (fiscal space) ที่ค่อนข้างต่ำและหนี้สาธารณะในรูปเงินตราต่างประเทศที่อยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศในภูมิภาคทำให้รัฐบาลลาวมีเงินทุนจำกัดในการเพิ่มการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศซึ่งรวมถึงการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังงานน้ำ ในระยะข้างหน้า ลาวจึงอาจต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนต่างประเทศซึ่งจะส่งผลให้ลาวมีการพึ่งพาเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น โดยเฉพาะจีน และทำให้เศรษฐกิจลาวยังมีความเปราะบางต่อความเสี่ยงภายนอกสูง ซึ่งประเด็นนี้ถือเป็นความเสี่ยงที่ภาคธุรกิจควรเฝ้าระวัง

อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปเชิงโครงสร้างอาจจะเป็นปัจจัยหลักในการฟื้นฟูเศรษฐกิจลาวได้ในระยะกลางหากทำได้สำเร็จ ในช่วงที่ผ่านมา ลาวได้ออกมาตรการเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจประเทศ ทั้งนโยบายเพิ่มศักยภาพทางการคลังผ่านการจัดเก็บภาษีที่รัดกุมมากขึ้นและการควบคุมการใช้จ่ายภาครัฐ และการควบคุมดูแลอัตราแลกเปลี่ยนอีไอซีมองว่า มาตรการเหล่านี้ถือเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจลาว แต่อาจต้องใช้เวลาในการบรรลุผลทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรัฐบาลลาวยังต้องใช้เงินทุนจำนวนมากเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและภาคการก่อสร้าง ในขณะเดียวกัน โครงการรถไฟจีน-ลาวจะช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจประเทศในด้านโลจิสติกส์และการค้า รวมทั้งสร้างโอกาสสำหรับธุรกิจลาวในการเชื่อมโยงไปยังตลาดจีน โดยเฉพาะในมณฑลยูนนาน รวมถึงตลาดในภูมิภาคอื่น ๆ ตามการขยายเส้นทางรถไฟ โดยการท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และการผลิตเป็นภาคธุรกิจที่คาดว่าจะได้ผลบวกมากที่สุดจากโครงการรถไฟจีน-ลาว ทั้งนี้หากนโยบายปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวเริ่มเห็นผลชัดเจนจะช่วยเพิ่มศักยภาพของลาวในการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจประเทศ รวมทั้งสนับสนุนเป้าหมายการเป็นประเทศศูนย์กลางการเชื่อมต่อของภูมิภาค (land-linked country) และศูนย์กลางการผลิตไฟฟ้าแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (the battery of Southeast Asia)

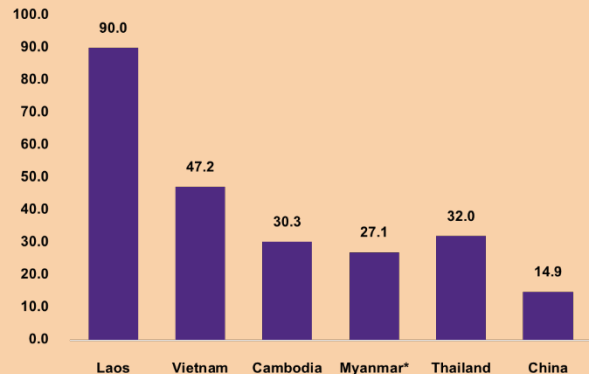
หนี้สาธารณะในรูปสกุลเงินต่างประเทศคงค้างของลาว

หน่วย: % ของหนี้ทั้งหมด

หนี้ในรูปสกุลเงินต่างประเทศใน CLVMT + จีน (2019P)

หน่วย: % ของ GDP

*ข้อมูลของประเทศเมียนมามาจากปี FY18/19 (ตุลาคม 2018 – กันยายน 2019)

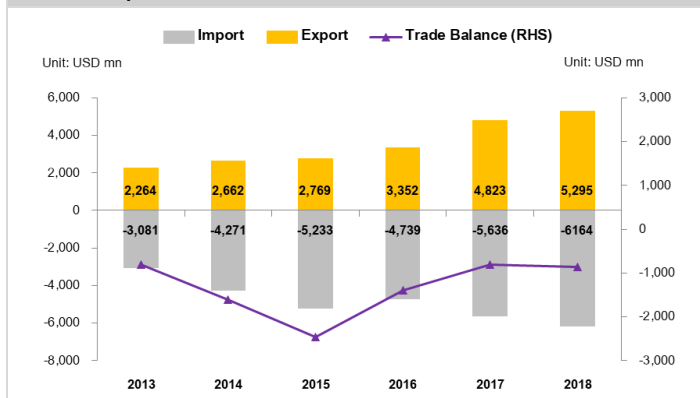
ที่มา : การวิเคราะห์โดยอีไอซีจากข้อมูลของ the Bank of Lao PDR และ IMF

Laos' Key Indicators

Domestic Demand	Unit	2014	2015	2016	2017	2018	2019F	2020F
Real GDP	% YOY	7.6	7.3	7	6.8	6.3	6.4	6.5
Consumer price index	%	4.1	1.3	1.8	0.7	2.0	3.1	3.3
Current account balance	% of GDP	-23.3	-22.4	-11.0	-10.6	-12.0	-12.1	-12
Policy rate (end of period)	%	5.0	4.5	4.3	4.0	4.0	-	-

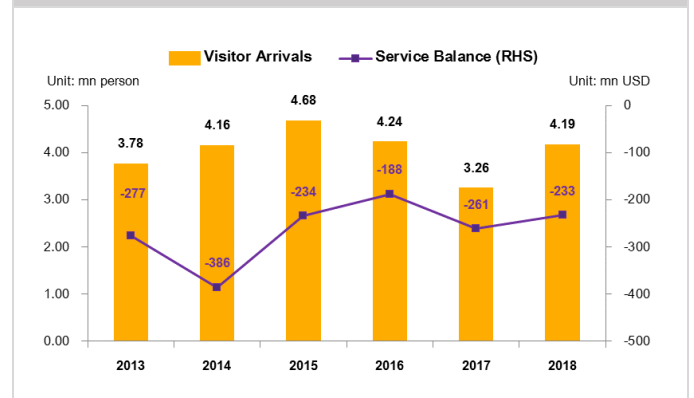
Sources: International Monetary Fund (IMF) and Bank of the Lao PDR

การขาดดุลการค้าของลาวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี 2018

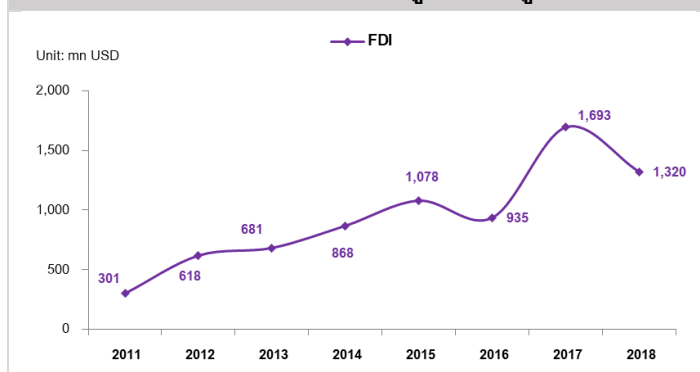
Sources: World Bank

จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในปี 2018 หลังหดตัวมา 2 ปี

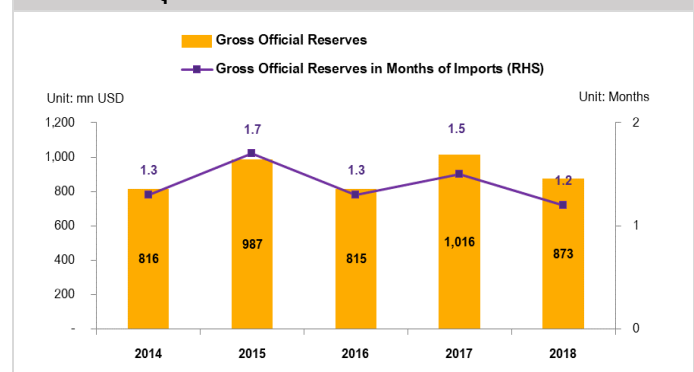
Sources: World Bank, Lao Tourism Development Department, CEIC

FDI ชะลอตัวลงในปี 2018 แต่ยังคงอยู่ในระดับสูง

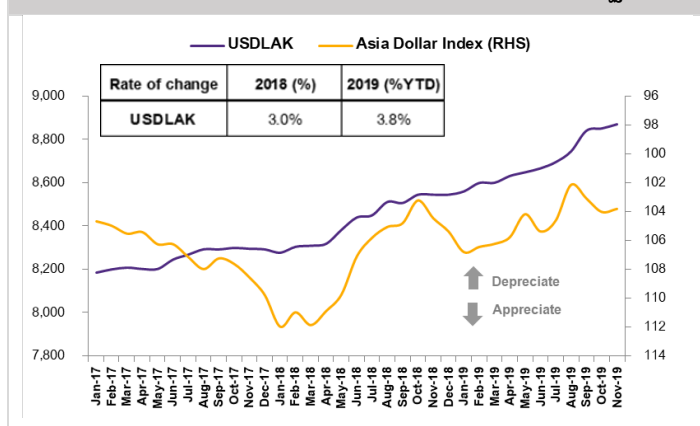
Sources: World Bank

ลาวยังคงมีทุนสำรองระหว่างประเทศในระดับต่ำ

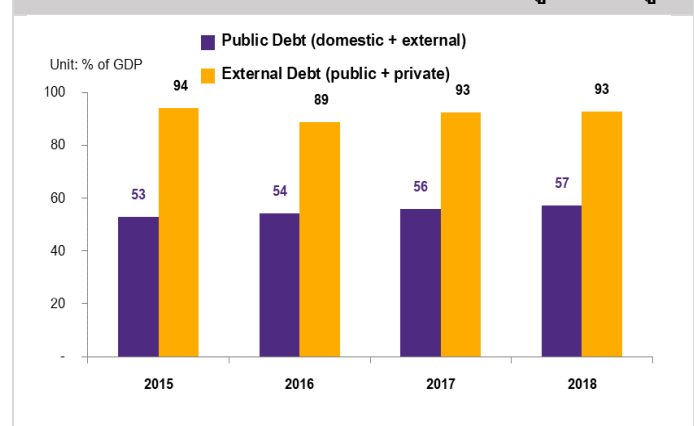
Sources: IMF

เงินกีบอ่อนค่าลงจากการแข็งค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐ

Sources: Bloomberg

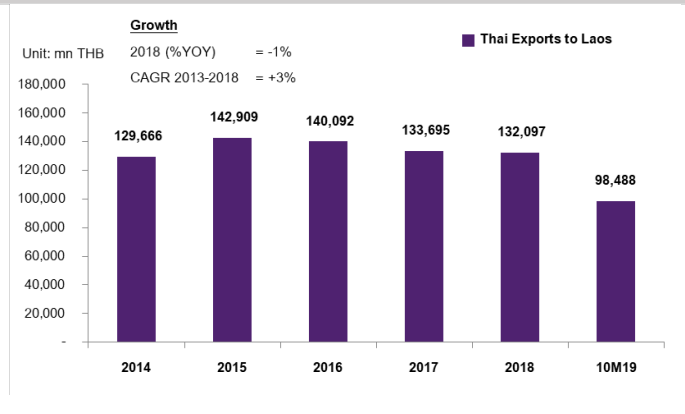
ความเสี่ยงหลักของลาวคือหนี้ต่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง

Sources: IMF

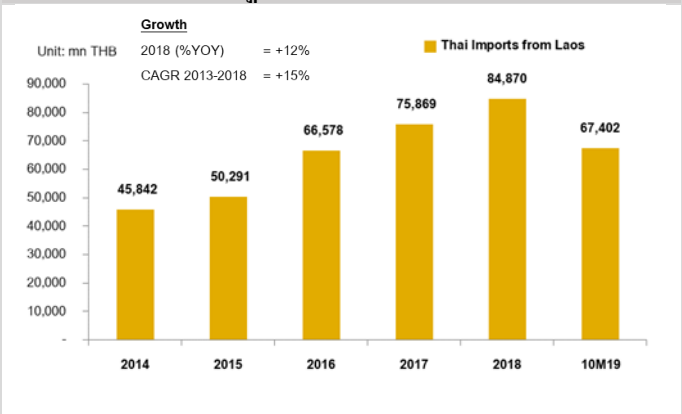
Links with the Thai Economy

การส่งออกไปลาวชะลอลงในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2019 จากการส่งออกเชื้อเพลิงธรรมชาติ รถยนต์ และเหล็กที่ลดลง

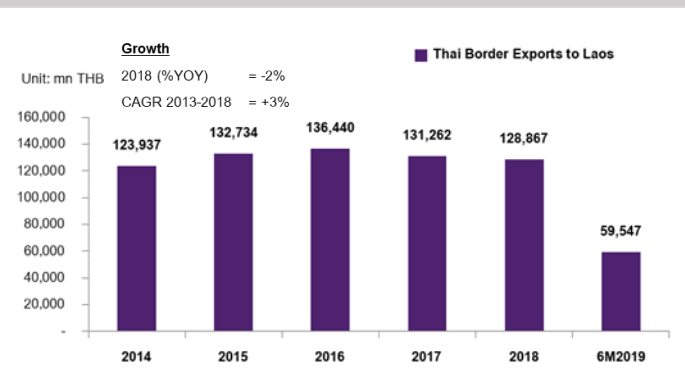
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การนำเข้าจากลาวชะลอตัวเล็กน้อยในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2019 แต่ยังคงสูงกว่าปี 2017

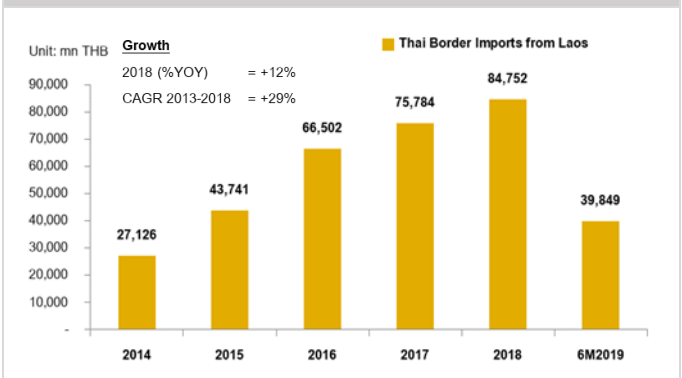
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

มูลค่าการส่งออกชายแดนไปลาวหดตัวลง 10%YOY ในครึ่งแรกของปี 2019

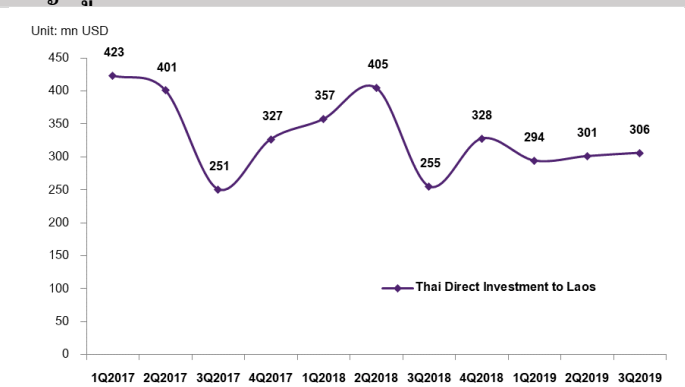
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

มูลค่าการนำเข้าชายแดนจากลาวชะลอ 3%YOY ในครึ่งแรกของปี 2019

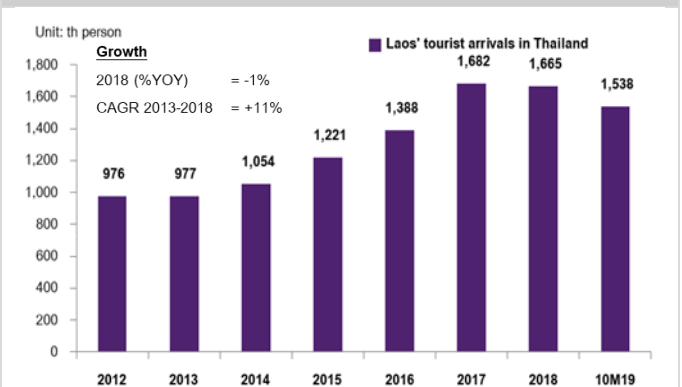
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงจากไทยไปลาวขยายตัว 2 ไตรมาสติด ส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการทางการเงิน และภาคการไฟฟ้า

Sources: Bank of Thailand

นักท่องเที่ยวจากลาวขยายตัวตามการเพิ่มขึ้นของเส้นทางเชื่อมโยงที่เพิ่มขึ้นระหว่างทั้งสองประเทศ

Sources: Thailand's Department of Tourism

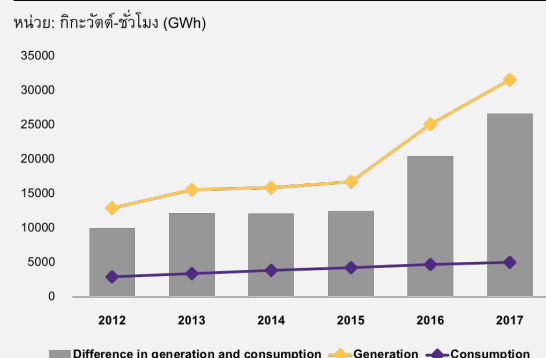
BOX

มองอนาคตอุตสาหกรรมการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำในลาว

ภาคการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำถือเป็นปัจจัยขับเคลื่อนหลักสำหรับเศรษฐกิจลาว แม้ลาวจะมีภูมิประเทศเป็นภูเขาและไม่มีทางออกทะเล แต่ก็มีทรัพยากรน้ำเป็นจำนวนมากซึ่งช่วยให้ลาวมีศักยภาพเป็นผู้ผลิตไฟฟ้ารายหลักของภูมิภาค ปัจจุบัน ลาวผลิตไฟฟ้าราวสองในสามจากพลังน้ำ และหนึ่งในสามจากถ่านหิน โดยตลาดภายในประเทศที่มีขนาดเล็กทำให้ลาวมีศักยภาพสูงในการส่งออกไฟฟ้าไปยังตลาดต่างประเทศ สอดคล้องกับเป้าหมายในการผลักดันประเทศเป็นศูนย์กลางการผลิตไฟฟ้าแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (the battery of Southeast Asia) เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ลาวได้วางแผนขยายกำลังการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ โดยตั้งเป้าดำเนินการโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำให้ได้ 100 แห่งภายในปี 2020 ซึ่งจะทำให้การผลิตไฟฟ้าพลังน้ำกลายเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าหลักของประเทศ ในปี 2017 ลาวผลิตไฟฟ้ารวมกว่า 31,000 กิกะวัตต์-ชั่วโมง (GWh) ขณะที่มีการบริโภคไฟฟ้าภายในประเทศเพียง 5,000 กิกะวัตต์-ชั่วโมง (รูปที่ 1) ส่งผลให้ลาวส่งออกพลังงานไฟฟ้ามูลค่ารวมกว่า 1.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2018 (รูปที่ 2) นอกจากนี้ ลาวยังได้ทำข้อตกลงการซื้อขายไฟฟ้าจำนวนมากกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ลาวมีศักยภาพสูงที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

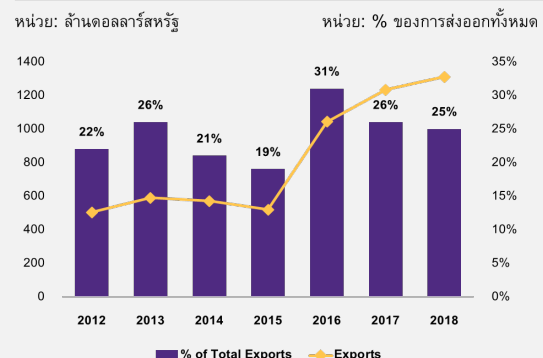
อย่างไรก็ดี เหตุการณ์เขื่อนแตกในปี 2018 ได้สั่นคลอนเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางการผลิตไฟฟ้าแห่งภูมิภาคของลาว เหตุการณ์เขื่อนเซเปียน-เซินน้อยซึ่งอยู่ในระหว่างการก่อสร้างพังลงส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก รวมทั้งสร้างความเสียหายต่อพื้นที่ที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำการเกษตรในบริเวณใกล้เคียง เหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการประท้วงต่อต้านแผนการสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำในลาว โดยผู้ประท้วงให้ความเห็นว่าเขื่อนหลายแห่งตั้งอยู่ในระหว่างก่อสร้างและระหว่างการวางแผนก่อสร้างยังมีมาตรฐานความปลอดภัยที่ไม่เพียงพอและอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เหตุการณ์นี้เผยจุดบกพร่องหลายแห่งในแผนการของรัฐบาลลาว ทั้งปัญหาเชิงโครงสร้างและสิ่งแวดล้อม แม้โครงการโรงไฟฟ้าใหม่จะถูกระงับชั่วคราว แต่รัฐบาลลาวยังคงตัดสินใจเดินหน้าการก่อสร้างเขื่อนผลิตไฟฟ้าขนาดใหญ่หลายแห่ง ซึ่งรัฐบาลลาวจำเป็นต้องเดินหน้านโยบายดังกล่าวอย่างระมัดระวังมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับทั้งการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการบริหารมาตรฐานความปลอดภัยการก่อสร้างตามข้อเรียกร้องของผู้ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งหมายความว่า อนาคตของภาคพลังงานไฟฟ้าลาวจะขึ้นอยู่กับความยินยอมของรัฐบาลลาวว่าจะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำมหาศาลและจัดการกับอุปสรรคที่เผชิญได้อย่างไรบ้าง

รูปที่ 1 : ลาวผลิตไฟฟ้าได้มากกว่าความต้องการภายในประเทศ
ความต้องการใช้และกำลังการผลิตไฟฟ้าในประเทศลาว

ที่มา : การวิเคราะห์โดยอิงจากข้อมูลของ Laos Statistics Bureau, Electricite du Laos, and the Bank of the Lao PDR

รูปที่ 2 : ไฟฟ้าเป็นสินค้าส่งออกหลักของลาว
การส่งออกไฟฟ้าของลาว

ตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ทำให้ลาวมีข้อได้เปรียบหลายประการในการเป็นศูนย์กลางการผลิตไฟฟ้าแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในทางภูมิศาสตร์กายภาพ แม่น้ำโขงช่วยให้ลาวมีทรัพยากรทางน้ำที่อุดมสมบูรณ์เพียงพอสำหรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ แม้ว่าแม่น้ำโขงจะไหลผ่านถึง 6 ประเทศแต่ส่วนที่ไหลผ่านลาวมีปริมาณน้ำมากที่สุด รายงานของ Fitch Solutions ประเมินว่าในปี 2020 ลาวมีศักยภาพที่จะผลิตไฟฟ้าจากพลังงานน้ำได้มากถึง 7.8 กิกะวัตต์ (GW) ซึ่งสูงกว่าความต้องการไฟฟ้าภายในประเทศ นอกจากนี้ ลาวยังมีโอกาสสูงในการส่งออกพลังงานไฟฟ้าไปยังประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีประชากรขนาดใหญ่กว่าและมีความต้องการไฟฟ้าสูง ปัจจุบัน ลาวได้ทำสัญญาขายไฟฟ้ารวม 9,000 เมกะวัตต์ (MW) ไปยังไทย และสัญญาการซื้อขายไฟฟ้ากับเวียดนาม (5,000 MW) และกัมพูชา (2,400 MW) ทั้งยังได้ลงนามในข้อตกลงกับไทยในการส่งออกพลังงานไฟฟ้าไปยังมาเลเซียผ่านโครงข่ายไฟฟ้าของไทย ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวถือเป็นจุดเริ่มต้นของแผนการส่งออกไฟฟ้าไปยังตลาดอื่น ๆ มากขึ้น ทำให้ปริมาณการส่งออกไฟฟ้าของลาวมีแนวโน้มเติบโตสูงภายในปี 2030 ข้อได้เปรียบอีกประการของลาวคือตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้กับจีนซึ่งเป็นผู้ลงทุนต่างชาติหลัก ภายใต้ยุทธศาสตร์ Belt and Road Initiative จีนได้ลงทุนในโครงการโครงสร้างพื้นฐานและโรงงานไฟฟ้าพลังงานน้ำในลาวรวมเป็นมูลค่ากว่า 1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้จีนกลายเป็นแหล่งเงินทุนใหญ่ในแผนการพัฒนาประเทศของรัฐบาลลาว นอกจากจีนแล้ว แหล่งเงินทุนสำคัญของลาวคือไทย และธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB) ซึ่งเพิ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อไม่นานมานี้และลาวได้เข้ากู้ยืมเงินเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งนี้ลาวยังมีโอกาสพัฒนาภาคการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำได้อีกมาก หากสามารถบริหารโครงการและเงินลงทุนได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ดี ลาวยังเผชิญอุปสรรคหลายประการ ข้อแรก การผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำมีความผันผวนสูงต่อสภาพอากาศ โดยเฉพาะในช่วงที่สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงสูงและคาดการณ์ได้ยาก โดยในบางปีที่ฝนตกน้อยอาจนำไปสู่ปัญหาภัยแล้งและส่งผลกระทบต่อผลิตไฟฟ้าได้น้อยลง ขณะเดียวกัน กรณีที่ฝนตกหนักอาจส่งผลให้เกิดน้ำท่วมสร้างความเสียหายกับเขื่อนและสายส่งไฟฟ้าทำให้ต้องหยุดการผลิตไฟฟ้าชั่วคราว นอกจากนี้ ภัยทางธรรมชาติอาจนำไปสู่กรณีเขื่อนแตกได้อย่างในปี 2018 หากลาวไม่สามารถดำเนินมาตรการด้านความปลอดภัยได้รัดกุมเพียงพอ ข้อที่สอง หน่วยงานภาครัฐอาจยังไม่สามารถช่วยสนับสนุนการขยายการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังงานน้ำได้ และอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและมาตรการความปลอดภัยการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ในอนาคต ข้อที่สาม โครงข่ายไฟฟ้าของลาวยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้ลาวสูญเสียพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้ราว 10% จากรายงานของ Fitch Solutions ขณะเดียวกัน ลาวยังมีขีดความสามารถในการดำเนินนโยบายการคลังที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งอาจจะไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างในระยะสั้น ข้อสุดท้าย ลาวยังเผชิญแรงกดดันจากการประท้วงของผู้คนในประเทศอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่บริเวณปลายแม่น้ำต่อการขยายโครงการเขื่อน โดยสาเหตุหนึ่งมาจากเหตุการณ์เขื่อนแตกในปี 2018 รวมถึงความกังวลว่าการสร้างเขื่อนจะทำให้น้ำในแม่น้ำลดลง ส่งผลต่อการทำการเกษตรและประมงในกัมพูชาและเวียดนาม รวมทั้งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพในบริเวณดังกล่าว ซึ่งรัฐบาลลาวจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประเด็นเหล่านี้หากต้องการสร้างการเติบโตที่ยั่งยืนให้กับภาคการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำ

EIC's View

แม้จะเผชิญอุปสรรคบางประการ แต่ภาคการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำของลาวยังมีแนวโน้มการเติบโตที่ดีในระยะยาว การผลิตและการส่งออกไฟฟ้าจะขยายตัวต่อเนื่องตามการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าแห่งใหม่ และความต้องการไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นจากประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ลาวมีแนวโน้มที่จะสามารถแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างได้ดีขึ้นหลังเหตุการณ์เขื่อนแตกในปีก่อนทำให้มาตรฐานความปลอดภัยทั้งหมดมีความเข้มงวดรัดกุมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลลาวจำเป็นต้องคิดหาแนวทางแก้ปัญหา รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นว่าการก่อสร้างเขื่อนและโรงงานไฟฟ้าจะไม่ส่งผลกระทบต่อผู้คนและสิ่งแวดล้อม หนึ่งทางแก้คือการกระจายการผลิตไฟฟ้าไปยังแหล่งผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนอื่นๆ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์และพลังงานลม ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ อย่างไรก็ตาม การผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำจะยังคงเป็นเป้าหมายหลักของรัฐบาลลาวในอนาคตข้างหน้า

Facts and Figures

Population (2018)	53.7 million
Labor force (2018)	24.5 million
GDP (2018)	71.22 USD billion
GDP per capita (2018)	1,326 USD
GDP by sector (2018)	Agriculture: 23.3%, Industry: 36.3%, Services: 40.4%
Top exports (2018)	Oil & Gas 22%, Textile 20%, Cereal 7%

What to watch in 2020

การเลือกตั้งทั่วไปในปี 2020 และผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ

การเปิดเสรีภาคการเงินให้แก่ธนาคารต่างชาติ

Macroeconomic Update

Economic Outlook

เศรษฐกิจเมียนมาคาดว่าจะชะลอตัวที่ 6.2% ในปี 2019 จาก 6.8% ในปี 2018 เนื่องจากการลงทุนทางตรง (FDI) จากต่างประเทศที่ลดลงกว่า 37% ในช่วงเดือน เมษายน 2018 – มีนาคม 2019 เมื่อเทียบกับช่วง เมษายน 2017 – มีนาคม 2018* ซึ่งเป็นการชะลอตัวติดต่อกันเป็นปีที่สาม โดย FDI ลดลงจากตลาดหลัก ๆ เช่น จีน (ลดลง 61%) ซึ่งเป็นผู้ลงทุนอันดับ 2 ในเมียนมา รวมถึงญี่ปุ่น (ลดลง 71%) และเกาหลีใต้ (ลดลง 43%) สะท้อนถึงการชะลอตัวในประเทศเหล่านี้ ขณะเดียวกัน นักลงทุนชาวต่างชาติจากตะวันตกยังคงรอดูท่าทีของเศรษฐกิจเมียนมาตั้งแต่วิกฤตโรฮิงญาในรัฐยะไข่ในปี 2017 สะท้อนจากการลงทุนที่มีสัดส่วนต่ำกว่า 10% ในการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติทั้งหมดในช่วงเวลาข้างต้น อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์และฮ่องกง ซึ่งเป็นผู้ลงทุนอันดับ 1 และ 3 ตามลำดับยังคงลงทุนในเมียนมาต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อรวมกับจีนแล้วจะมีสัดส่วนการลงทุนกว่า 75% ของการลงทุนทั้งหมด โดยส่วนใหญ่จะลงทุนในภาคคมนาคมและการสื่อสาร และภาคการผลิต ทั้งนี้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าเมียนมาราว 2.5 ล้านคน เพิ่มขึ้น 17.9% ในเจ็ดเดือนแรกของปีงบประมาณใหม่ (ตุลาคม 2018 - กันยายน 2019)

แม้จะเผชิญความเสี่ยงจากภายนอกและเศรษฐกิจในภูมิภาคที่ชะลอตัว ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อภาคอุตสาหกรรมของเมียนมายังคงอยู่ในเกณฑ์ขยายตัวที่ระดับ 53 ในเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 4 เดือนเนื่องจากเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องและเงินเฟ้อที่ลดลง จากรายงานของกระทรวงวางแผนและการคลังในช่วงเดือนตุลาคม 2018 - มิถุนายน 2019 การส่งออกขยายตัว 8.9% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีงบประมาณก่อนหน้า ขณะเดียวกัน เงินเฟ้อคงอยู่ในระดับสูงที่ 7.8% เนื่องจากราคาอาหารที่เพิ่มขึ้นตามผลผลิตทางการเกษตรที่น้อยลงและความยากลำบากในการขนส่งอาหาร อย่างไรก็ตาม คาดว่าเงินเฟ้อจะปรับตัวลดลงในระยะกลางเมื่อการขนส่งได้รับการพัฒนาและผลผลิตฟื้นตัว ทั้งนี้คาดว่าเมียนมาจะขยายตัวได้อัตราปานกลางใน 2 – 3 ปีข้างหน้า แต่ยังคงต้องจับตาแรงกดดันด้านสิทธิมนุษยชนและการคว่ำบาตรจากชาติตะวันตก โดย IMF คาดว่าเศรษฐกิจเมียนมาจะขยายตัวได้ 6.3% ในปี 2020 จากการฟื้นตัวของผลผลิตทางการเกษตร จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น การลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง และการปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2020

* ปีงบประมาณเดิม (จนถึงปี 2017/18) คือ 1 เมษายน ถึง 31 มีนาคม ขณะที่ปีงบประมาณใหม่ (ตั้งแต่ปี 2018/19) เริ่มตั้งแต่ 1 ตุลาคม ถึง 30 กันยายน ดังนั้นช่วงเปลี่ยนปีงบประมาณ คือเมษายน 2018 ถึงกันยายน 2018 การเปรียบเทียบ FDI จะใช้ปีงบประมาณเดิมเพื่อให้ช่วงเวลาตรงกัน

เมียนม่ายังคงอยู่ในช่วงพิจารณาถอนสิทธิพิเศษทางการค้า EBA จากสหภาพยุโรป แม้จะยังไม่มีประกาศระยะเวลาที่แน่ชัดอย่างเป็นทางการ ในเดือนกันยายน 2019 สหภาพยุโรปเห็นร่วมกันในประเด็นวิกฤตโรฮิงญาและประณามการกระทำที่ขัดต่อมนุษยชนในรัฐยะไข่ของเมียนมา อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่รอผลการพิจารณา สหภาพยุโรปจะยังไม่ออกมาตรการใดต่อเมียนมา ทั้งนี้สหภาพยุโรปหวังว่าจะเห็นพัฒนาการของเมียนมาในการปฏิรูปรัฐยะไข่ตามคำแนะนำของคณะที่ปรึกษา ซึ่งสหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกของเมียนมาที่มีสัดส่วน 17% ของการส่งออกทั้งหมดในครั้งแรกของปี ดังนั้นความเสี่ยงในการสูญเสียสิทธิพิเศษทางการค้าจะส่งผลกระทบอย่างมากต่อภาคการส่งออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่กว่า 60% เป็นสินค้าส่งออกไปยังสหภาพยุโรปในปี 2018 อย่างไรก็ตาม หากสหภาพยุโรปเห็นชอบ การถอนสิทธิ EBA จะมีผลบังคับใช้ไปอีก 2 ปีข้างหน้า นโยบายเศรษฐกิจก่อนการเลือกตั้งทั่วไปปี 2020 อาจมีส่วนช่วยกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาในอนาคต โดยเฉพาะเมื่อการหาเสียงเลือกตั้งอาจเพิ่มความตึงเครียดระหว่างชาติพันธุ์

ประเด็นความตึงเครียดระหว่างชนกลุ่มน้อยมีแนวโน้มที่จะเป็นประเด็นสำคัญในการเลือกตั้งเมียนมาปี 2020 โดยเมียนมากำลังมุ่งเข้าสู่ช่วงการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับทั้งสภานและสภาล่างในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2020 หลังจากการเลือกตั้งครั้งก่อนในปี 2015 ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญเมียนมาปี 2008 รัฐสภาของเมียนมาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (สภาล่าง) และวุฒิสภาหรือสภาชนชาติ (สภาสูง) ในแต่ละสภา ผู้แทนจากประชาชนจะมีที่นั่งในสภา 75% ในขณะที่ผู้แทนจากกองทัพจะมีที่นั่งที่เหลือ 25% กล่าวคือจากจำนวน 440 ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรจะประกอบด้วยผู้แทนจากประชาชน 330 ที่นั่ง และผู้แทนจากกองทัพอีก 110 ที่นั่ง โดยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งนั้น จะโหวตมาจากแต่ละเขตเลือกตั้งซึ่งพิจารณาจากจำนวนประชากรหรือเขตการปกครอง และในสภาชนชาติซึ่งมี 224 ที่นั่ง มีผู้แทนจากประชาชนจำนวน 168 ที่นั่ง และผู้แทนจากกองทัพอีก 56 ที่นั่ง โดยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งนั้นจะประกอบด้วย 12 ตัวแทนจากแต่ละรัฐและภาค จากนั้นผู้แทนจากทั้ง 2 สภาและกองทัพจะเสนอชื่อประธานาธิบดี และรัฐสภาเป็นผู้ตัดสินเลือกประธานาธิบดีจาก 3 รายชื่อ ระบบการเลือกตั้งดังกล่าวได้รับคำวิจารณ์ว่าอาจไม่สามารถสะท้อนความต้องการของชนกลุ่มน้อยได้อย่างเหมาะสม ในด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจ การเลือกตั้งทั่วไปที่จะถึงอาจเป็นความเสี่ยงต่อการพิจารณาสิทธิพิเศษทางการค้า EBA เนื่องจากสหภาพยุโรปคาดหวังว่ารัฐบาลเมียนมาจะมีความคืบหน้าอย่างชัดเจนในประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนของชนกลุ่มน้อย หากเมียนมาไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ อาจเสียสิทธิพิเศษ EBA และก่อให้เกิดการคว่ำบาตรในอนาคต ไม่เพียงเท่านั้น ภาวะทางการเมืองที่แย่งชิงอาจทำให้พรรค NLD ได้รับความนิยมที่ลดลง สร้างความลำบากในการปกครองและออกนโยบาย

Financial
Markets

คณะกรรมการ SECM ประกาศให้ชาวต่างชาติทำการซื้อขายในตลาดหุ้นเมียนมา (YSX) แม้ว่าจะยังไม่มีกำหนดเวลาที่แน่ชัด ประกาศ 1/2019 ในเดือนกรกฎาคมระบุว่า ชาวต่างชาติและบริษัทต่างชาติจะสามารถลงทุนได้สูงสุด 35% ของหุ้นในบริษัทเมียนมาที่จดทะเบียนในตลาดหุ้น เนื่องจากการลงทุนที่สูงกว่า 35% จะเปลี่ยนสถานะเป็นบริษัทต่างชาติตามกฎหมาย Myanmar Company Law 2017 มาตรการดังกล่าวคาดว่าจะเริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากชาวต่างชาติที่พำนักในเมียนมาและตามด้วยชาวต่างชาติในต่างประเทศ ทั้งนี้ในเดือนพฤศจิกายน 2019 ยังไม่มีการประกาศวันที่มาตรการมีผลบังคับใช้

เงินจึงมีความเสี่ยงที่จะอ่อนค่าลงในระยะข้างหน้าจากภาวะภายนอกที่อ่อนไหวถึงแม้จะมีการแข็งค่าขึ้นในช่วงที่ผ่านมา โดยความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนส่งผลให้เงินดอลลาร์สหรัฐฯ แข็งค่าจากสถานะการเป็นสินทรัพย์ปลอดภัยในการลงทุน (safe-haven) และในขณะเดียวกันก็ทำให้เงินจัตอ่อนค่าลงต่อเนื่อง สำหรับภาวะภายในประเทศ เงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูงและการขาดดุลการค้าและดุลบัญชีเดินสะพัดจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เงินจัตอ่อนค่าลงได้อีกในไตรมาสข้างหน้า

Law & Regulation

ในเดือนพฤศจิกายน ธนาคารแห่งชาติประกาศให้ใบอนุญาตรอบใหม่แก่ธนาคารต่างประเทศที่มีสำนักงานผู้แทนอยู่ในเมียนมา โดยใบอนุญาตจะให้แก่ธนาคารต่างชาติจำนวน 5-10 แห่งเพื่อสนับสนุนการเปิดเสรีทางการเงินของประเทศ ใบอนุญาตดำเนินธุรกิจสาขานาการต่างประเทศ (branch license) จะอนุญาตให้ธนาคารดังกล่าวให้บริการธุรกรรมกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ ภายใต้เงื่อนไขเงินลงทุนที่ชำระแล้วขั้นต่ำ 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในหนึ่งสาขา ซึ่งในจำนวนนี้ 40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จะต้องฝากไว้กับธนาคารแห่งชาติเป็นเวลา 2 ปี ในขณะที่ ใบอนุญาตสาขาย่อย (subsidiary license) จะอนุญาตให้ธนาคารต่างประเทศให้บริการธุรกรรมทั้งกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่และรายย่อย (เริ่มต้น 1 มกราคม 2021) ภายใต้เงื่อนไขการลงทุนที่ชำระแล้วขั้นต่ำ 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับ 10 สาขาและเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ มาตรการนี้ยังครอบคลุมถึงการอนุญาตให้นักลงทุนชาวต่างชาติลงทุนในธนาคารท้องถิ่นในสัดส่วนที่มากกว่า 35% และการเปลี่ยนสถานะจากสาขานาการต่างชาติเป็นสาขาย่อยซึ่งจะขึ้นอยู่กับประกาศเพิ่มเติมจากธนาคารแห่งชาติ

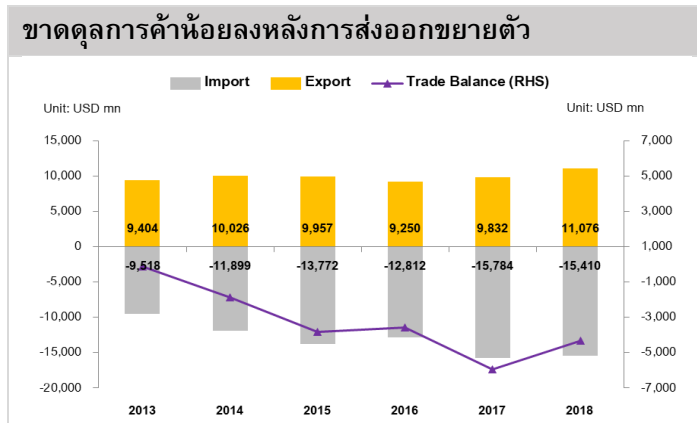
EIC's View

เมียนมามีศักยภาพในการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงก่อนถึงการเลือกตั้งทั่วไปปี 2020 แต่ยังคงมีอุปสรรคสำคัญที่ต้องเฝ้าระวัง ความพยายามเปิดเสรีภาคการเงินคาดว่าจะสนับสนุนให้ภาคธุรกิจมีโอกาสในการลงทุนและขยายกิจการในเมียนมา โดยเฉพาะในภาคธนาคารและตลาดหุ้น ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการก่อสร้างจะช่วยพัฒนาระบบขนส่งในเมียนมา และส่งผลให้การค้าขยายตัว ราคาอาหารปรับลดลง และเพิ่มโอกาสธุรกิจด้านการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดคือวิกฤตโรฮิงญาและแรงกดดันจากชาติตะวันตก ภาคธุรกิจต้องเพิ่มความระมัดระวังในช่วงที่ภาวะการเมืองมีความหวั่นไหว นอกจากนี้ แม้ว่าเมียนมาจะได้รับการสนับสนุนการลงทุนจากจีนและอาเซียน การพึ่งพาประเทศผู้ลงทุนเหล่านี้อาจเพิ่มความเสี่ยงให้เมียนมา ในขณะที่ยังคงอยู่ในช่วงขาลง โอกาสของเมียนมาในระยะข้างหน้ามาจากความพยายามปฏิรูปเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและการเปลี่ยนกฎหมายเพื่อยกระดับสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจ ทั้งนี้ นักลงทุนต้องจับตามองผลของนโยบายปฏิรูปก่อนและหลังการเลือกตั้งทั่วไปปี 2020

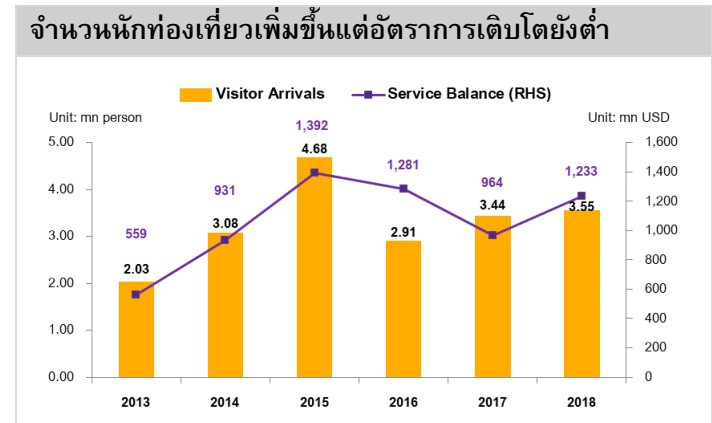
Myanmar's Key Indicators

Domestic Demand	Unit	2014	2015	2016	2017	2018	2019F	2020F
Real GDP	% YOY	8.2	7.5	5.2	6.3	6.8	6.2	6.3
Consumer price index	%	5.1	7.3	9.1	4.6	5.9	7.8	6.7
Current account balance	% of GDP	-4.2	-3.1	-4.0	-6.5	-4.2	-4.8	-4.9
Policy rate (end of period)	%	10	10	10	10	10	-	-

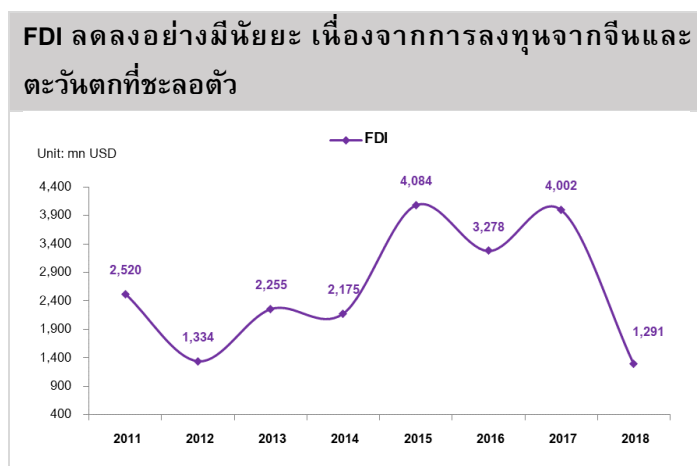
Sources: International Monetary Fund (IMF) and The Central Bank of Myanmar

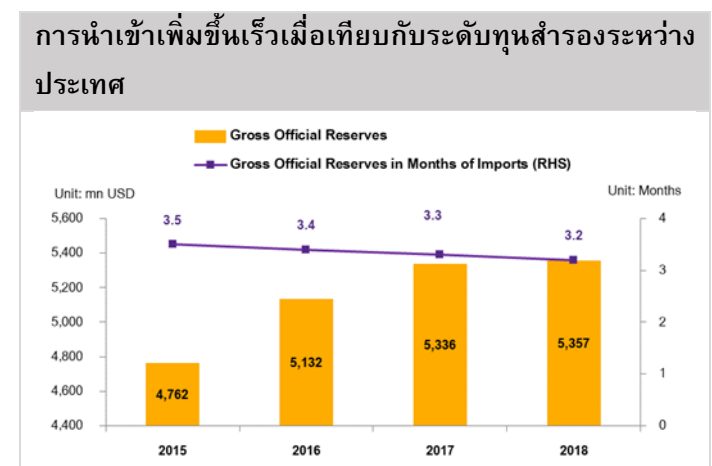
Sources: World Bank

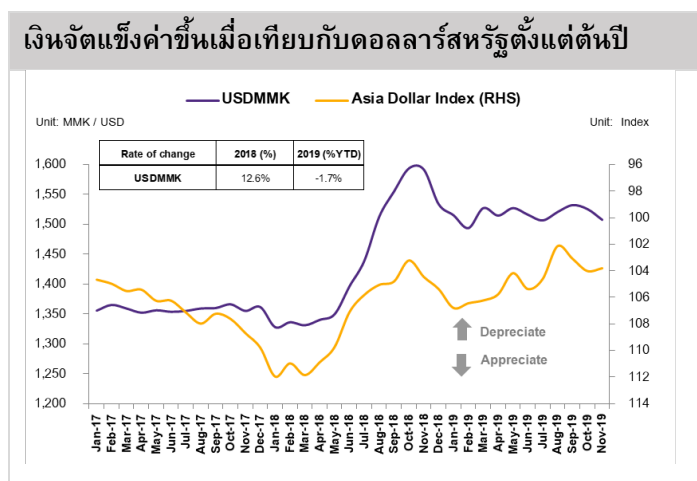
Sources: World Bank and CEIC

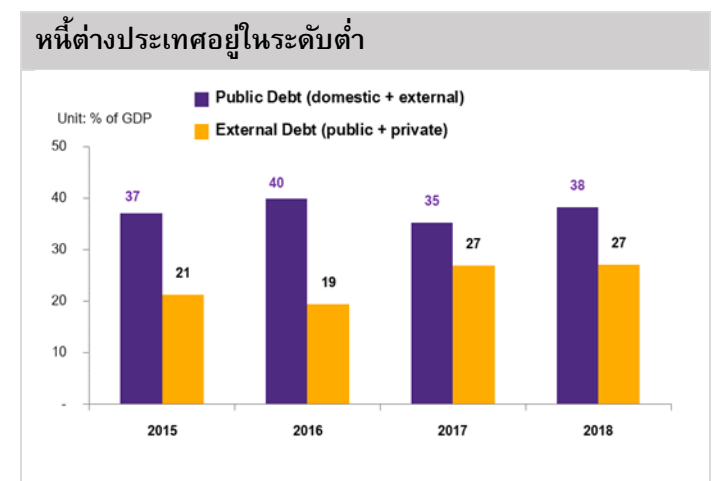
Sources: World Bank

Sources: IMF

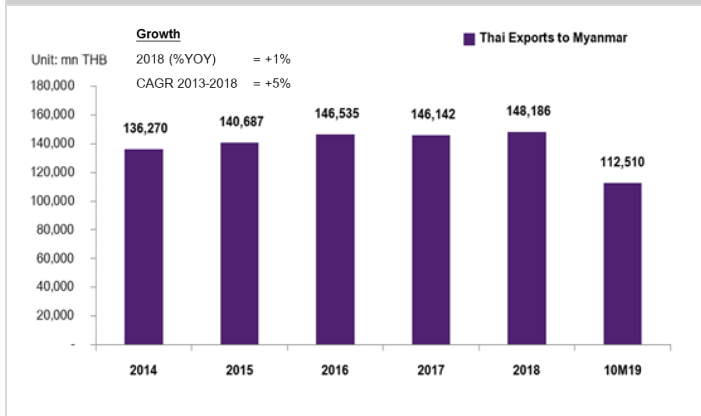
Sources: Bloomberg

Sources: IMF and CEIC

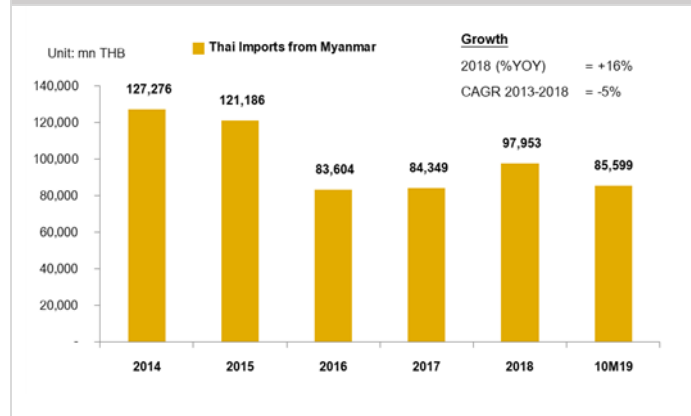
Links with the Thai Economy

การส่งออกไปเมียนมาชะลอตัวลงในช่วง 10 เดือนแรกของปี 2019 จากการส่งออกเครื่องจักร และเคมีภัณฑ์ที่ลดลง

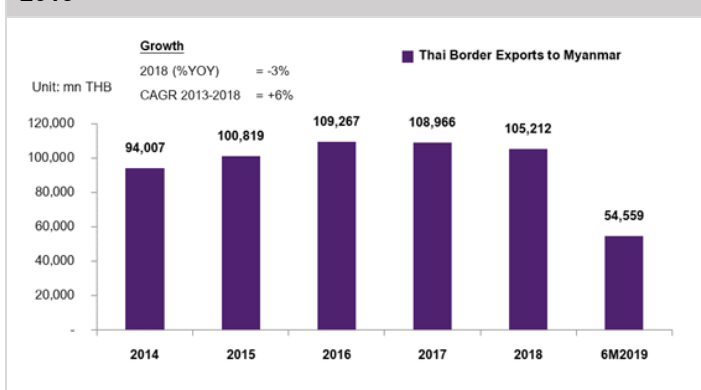
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การนำเข้าจากเมียนมามีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่อเนื่องจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์พืชที่เพิ่มขึ้น

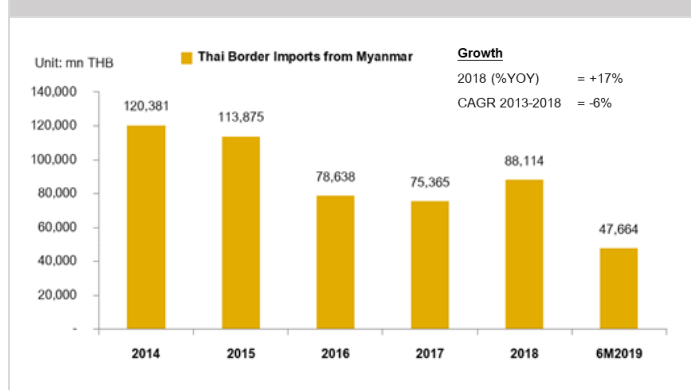
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การส่งออกผ่านชายแดนลดลง 3%YOY ในครึ่งแรกของปี 2019

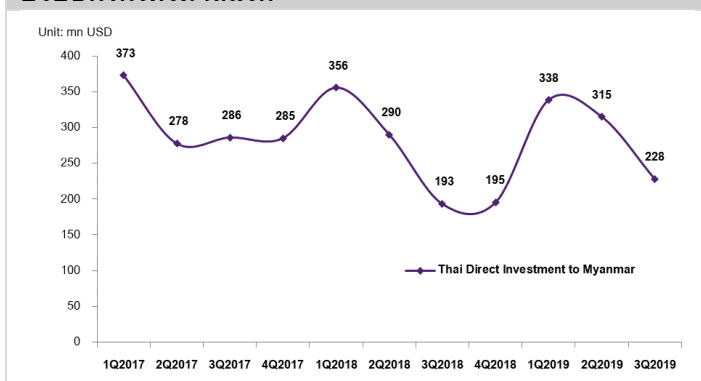
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การนำเข้าผ่านชายแดนขยายตัว 16%YOY ในครึ่งแรกของปี 2019

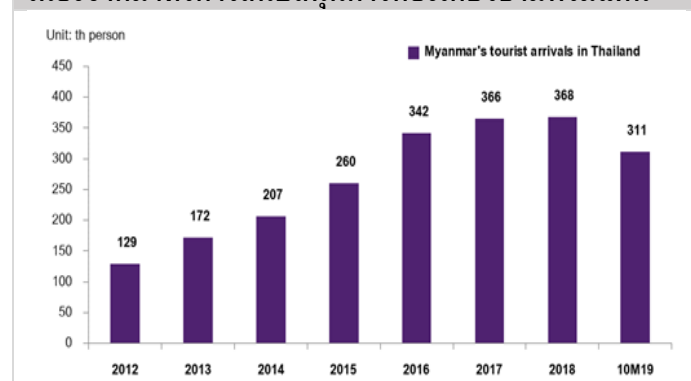
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนของไทยในเมียนมาลดลง 2 ไตรมาสติดต่อกันหลังปรับขึ้นในไตรมาสแรก

Sources: Bank of Thailand

จำนวนนักท่องเที่ยวเมียนมาเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2012 เนื่องจากมาตรการสนับสนุนการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

Sources: Thailand's Department of Tourism

VIETNAM

OVERALL ECONOMY

Facts and Figures

Population (2018)	95.54 million
Labor force (2018)	56.83 million
GDP (2018)	244.94 USD billion
GDP per capita (2018)	2,563.8 USD
GDP by sector (2018)	Agriculture: 14%, Industry: 35%, Services: 39%
Top exports (2018)	Electronic products 36%, Garments and footwears 19%

What to watch in 2020

ความเสี่ยงการเป็นผู้
บิดเบือนค่าเงิน
(currency manipulator)
ในรายการเฝ้าระวังของ
สหรัฐฯ

มูตัสพิจารณาปรับ
ลดอันดับความ
น่าเชื่อถือ (credit
rating) เวียดนาม

Macroeconomic Update

Economic
Outlook

เศรษฐกิจเวียดนามขยายตัว 7.31%YOY ในไตรมาส 3 ปี 2019 เทียบกับ 6.73% ในไตรมาส 2 จากการเติบโตอย่างต่อเนื่องของภาคการส่งออกและอุตสาหกรรมและอุปสงค์ภายในที่แข็งแกร่ง ไอโอซีปรับเพิ่มคาดการณ์ GDP ปี 2019 เป็น 6.8% จากเดิม 6.5% โดยใน 3 ไตรมาสแรกถึงเดือนกันยายน สำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติรายงานว่าเศรษฐกิจเวียดนามขยายตัว 6.98%YOY การส่งออกและนำเข้าเพิ่มขึ้น 8.3% และ 7.7% ตามลำดับ ใน 10 เดือนแรกของปี 2019 ถึงแม้ว่าตัวเลขการเติบโตของมูลค่าการส่งออกเวียดนามจะไม่สูงเท่ากับในช่วงปีที่ผ่านมา แต่ผลกระทบของการชะลอตัวของภาคการส่งออกจะไม่รุนแรงนักอย่างน้อยในระยะสั้น เนื่องจากการเปลี่ยนทิศทางการค้าและความสามารถในการส่งออกทดแทนจีน หลังสหรัฐฯขึ้นภาษี ส่งผลให้เวียดนามสามารถส่งออกสินค้าโทรศัพท์และอุปกรณ์สื่อสาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ และยางพาราไปยังสหรัฐฯ ทดแทนสินค้าส่งออกของจีนที่เคยส่งออกไปยังสหรัฐฯ นอกจากนี้ ใน 8 เดือนแรกของปี การลงทุนโดยตรงจากต่างชาติที่มีการเบิกจ่ายจริงคาดว่าจะมีมูลค่า 1.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเติบโต 7%YOY แม้ตัวเลขยอดเม็ดเงินลงทุน FDI ใหม่จะขยายตัวชะลอลงเล็กน้อยตามรายงานของกระทรวงการวางแผนและการลงทุนเวียดนามก็ตาม โดยการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและการแปรรูปและภาคอสังหาริมทรัพย์ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการย้ายฐานการผลิตจากจีนมายังเวียดนาม ทางด้านอุปสงค์ภายในประเทศในครึ่งแรกของปี ความต้องการภาคเอกชนยังคงขยายตัวอย่างแข็งแกร่งที่ 7.2%YOY เช่นเดียวกับการลงทุนภายในประเทศที่เพิ่มขึ้น 7.1%YOY จากสภาพแวดล้อมในการลงทุนและความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่ปรับตัวดีขึ้นจากรายงานของธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ทั้งนี้เงินเพื่อเฉลี่ยชะลอตัวลงจากเหลือ 2.5% ใน 10 เดือนแรกของปี 2019 จาก 3.6% ในช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า ราคาน้ำมันที่ลดลง การขยายตัวของสินเชื่อที่ลดความร้อนแรงลง และอัตราแลกเปลี่ยนที่ค่อนข้างคงที่ส่งผลให้แรงกดดันด้านเงินเพื่อปรับลดลงแม้ว่าราคาอาหารและไฟฟ้าจะเพิ่มขึ้นก็ตาม

ในระยะข้างหน้า เศรษฐกิจเวียดนามคาดว่าจะขยายตัวได้ราว 6.7% ในปี 2020 เมื่อเทียบกับประมาณการณีก่อนหน้าที่ 6.5% อุปสงค์ภายนอกที่ชะลอตัวลงจะถูกรองรับด้วยอุปสงค์ในประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การบริโภคภาคเอกชนจะได้รับปัจจัยสนับสนุนจากการจ้างงานที่เข้มแข็งและเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับที่เหมาะสม ความพยายามของภาครัฐในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจและการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจคาดว่าจะช่วยส่งเสริมการลงทุนทั้งจากนักลงทุนท้องถิ่นและต่างชาติ นอกจากนี้ จากรายงานของ ADB การปรับแก้กฎหมายกำกับดูแลการลงทุนของภาครัฐจะเป็นปัจจัยที่เร่งกระบวนการเบิกจ่ายการลงทุนของภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการของเวียดนามในภาพรวมยังคงเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักของเศรษฐกิจจากการย้ายฐานการผลิตของผู้ผลิตใน

ภูมิภาคมายังเวียดนาม อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงด้านลบที่มาจากปัจจัยภายนอกมาจากนโยบายกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ และเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวทางเศรษฐกิจของเวียดนามได้

หลังธนาคารแห่งชาติเวียดนาม (SBV) ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง 25 bps ในวันที่ 13 กันยายน อีไอซีมอง SBV มีแนวโน้มคงดอกเบี้ยในระยะข้างหน้า การลดดอกเบี้ยมีผลตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน โดยอัตราดอกเบี้ย refinancing rate และ discount rate ถูกปรับลดลงเหลือ 6.00% และ 4.00% จากเดิม 6.25% และ 4.25% ตามลำดับ ธนาคารแห่งชาติรายงานว่า การลดอัตราดอกเบี้ย (ครั้งแรกนับตั้งแต่เดือนตุลาคม 2017) จะช่วยเพิ่มสภาพคล่องในภาคธนาคารเพื่อส่งเสริมการปล่อยกู้ เพิ่มเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและตลาดอัตราแลกเปลี่ยน และส่งเสริมการขยายตัวของเศรษฐกิจท่ามกลางความเสี่ยงจากภายนอก การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในภาวะเงินเฟ้อที่ชะลอตัวลงจะช่วยกระตุ้นการเติบโตของสินเชื่อที่รัฐบาลตั้งเป้าไว้ที่ 18% ในปี 2019 แม้ว่าจะมีความกังวลในสินเชื่อภาคอสังหาริมทรัพย์ รัฐบาลคาดว่าจะการเติบโตของสินเชื่อในระดับที่ค่อนข้างสูงนั้นเหมาะสมกับเศรษฐกิจเวียดนามเนื่องจากแหล่งเงินทุนอื่น เช่น ตลาดพันธบัตร ยังไม่พัฒนามากนัก ในระยะข้างหน้า อีไอซีคาดว่าธนาคารแห่งชาติเวียดนามจะรักษาระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อทบทวนผลกระทบของการลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในครั้งนี้อย่างถี่ถ้วน

เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศผู้รับประโยชน์จากสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน ผ่านการเปลี่ยนเส้นทางการส่งออกและการย้ายฐานการผลิตของบริษัทต่างชาติ ในขณะที่สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนสร้างแรงกดดันทางเศรษฐกิจและการส่งออกให้แก่หลายประเทศทั่วโลก เวียดนามได้รับประโยชน์ด้านการส่งออกและการลงทุนจากต่างชาติจากการตอบโต้ทางภาษีระหว่างสหรัฐฯ และจีนอย่างน้อย 2 ประการ ประการแรก เวียดนามกลายเป็นหนึ่งในประเทศที่เป็นเป้าหมายการลงทุนและฐานการผลิตแห่งใหม่โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยในช่วงสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน บริษัทผู้ผลิตในจีนพิจารณาย้ายฐานการผลิตไปยังเวียดนามเนื่องจากเวียดนามมีข้อได้เปรียบในการเป็นฐานการผลิตและฐานการส่งออกแห่งใหม่ของภูมิภาคจากประชากรวัยทำงานจำนวนมากและข้อตกลงทางการค้าที่หลากหลายนอกเหนือจาก AFTA (ASEAN FTA) ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวรวมถึง 1) ข้อตกลงการค้าทวิภาคีกับซีแอลพีที และเกาหลีใต้ 2) ข้อตกลงการค้าขนาดใหญ่กับสหภาพยุโรป (EVFTA) และความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) และ 3) ข้อตกลงทางการค้าที่กำลังอยู่ในขั้นตอนพิจารณา เช่น ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP) และข้อตกลงการค้าเวียดนาม-สมาคมการค้าเสรียุโรป (Vietnam-EFTA) ประการต่อมา เวียดนามได้รับผลประโยชน์จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นไปยังสหรัฐฯ เพื่อทดแทนการส่งออกจากจีนซึ่งถูกขึ้นภาษีนำเข้าจากสหรัฐฯ โดยหากเปรียบเทียบกับมูลค่าการค้ากับสหรัฐฯ ในปี 2018 การนำเข้าสินค้าเวียดนามของสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 11.2% YOY ในช่วง 10 เดือนแรกของ 2019 สินค้าส่งออกสำคัญของเวียดนามในตลาดสหรัฐฯ คือ สินค้าผู้บริโภค เช่น เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า โทรศัพท์ เฟอร์นิเจอร์ สินค้าเดินทาง อาหารทะเล และส่งผลกระทบต่อส่วนสินค้าเวียดนามในสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา

เวียดนามเผชิญความเสี่ยงการถูกปรับอันดับเครดิตจากมูตีส อินเวสเตอร์ เซอร์วิส บริษัทจัดอันดับเครดิต มูตีส อินเวสเตอร์ เซอร์วิสพิจารณาเวียดนามในรายชื่อประเทศที่อาจถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (credit rating) ในวันที่ 9 ตุลาคม เนื่องจากความล่าช้าในการจ่ายเงินของรัฐบาล มูตีสมองว่าอันดับผู้ออกหลักทรัพย์ในสกุลเงินท้องถิ่นและต่างชาติและความน่าเชื่อถือของรัฐบาลเวียดนามที่ระดับ Ba3 ในปัจจุบันนั้นไม่เหมาะสมและอาจพิจารณาปรับลดความน่าเชื่อถือลง การตัดสินใจของมูตีสในครั้งนี้เป็นผลมาจากความบกพร่องและความอ่อนแอของสถาบันภาครัฐจากการประสานงานและการวางแผนที่ไม่เพียงพอในหลายภาคส่วน แม้ว่าจากข้อมูลในปัจจุบันยังคงรายงานผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ แต่ขั้นตอนการทำงานของภาครัฐอาจจะกระทบต่อระยะเวลาและกระบวนการในการจ่ายเงินของรัฐบาล และการประสานงานภายในส่งผลให้การจ่ายเงินของ

ภาครัฐที่ล่าช้านั้นไม่เหมาะสมกับระดับความน่าเชื่อถือที่ Ba3 อีกต่อไป ในช่วงการพิจารณา 3 เดือน มูดีส์จะประเมินการปฏิบัติงานของรัฐบาลเวียดนามเพื่อรับรองความน่าเชื่อถือและความตรงต่อเวลาของการชำระหนี้ของรัฐบาล ทางด้านกระทรวงการคลังของเวียดนามได้ออกรายงานตอบโต้การตัดสินใจของมูดีส์ โดยกล่าวว่าภาระชำระหนี้ของรัฐบาลได้รับการรับรองและเป็นเพียงภาระผูกพันชั่วคราวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้ความต้องการเงินทุนของรัฐบาลและหนี้สาธารณะที่ลดลงจากจุดสูงสุด 59.7% ของ GDP ในปี 2016 เหลือ 55.6% ของ GDP ในปี 2018 จะแสดงถึงความสามารถในระดับปานกลางในการชำระหนี้ของรัฐบาลเวียดนาม การพิจารณาของมูดีส์จะเป็นการระบุปัจจัยความบกพร่องของสถาบันภาครัฐซึ่งอาจนำไปสู่ความล่าช้าหรือความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ในอนาคต

Financial
Markets

เวียดนามถูกจัดอยู่ในรายการเฝ้าระวังประเทศผู้บิดเบือนค่าเงินของสหรัฐฯ ในเดือนพฤษภาคม 2019¹ และเวียดนามอาจมีความเสี่ยงกลายเป็นประเทศผู้บิดเบือนค่าเงินในรายงานฉบับหน้า เวียดนามมีความเสี่ยงสูงในการเป็นประเทศผู้บิดเบือนค่าเงินตามเงื่อนไข 3 ข้อ 1) เวียดนามเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ สูงกว่า 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง 2) เวียดนามเกินดุลบัญชีเดินสะพัด คิดเป็นมากกว่า 2% ของ GDP และ 3) สหรัฐฯ อาจพิจารณาตรวจสอบในกรณีที่เวียดนามแทรกแซงค่าเงินเพื่อประโยชน์ด้านการแข่งขันด้านราคา เกณฑ์การแทรกแซงค่าเงินฝั่งเดียวกำหนดให้การซื้อเงินตราต่างประเทศสุทธิอย่างน้อย 2% ของ GDP ในช่วง 4 ไตรมาสก่อนหน้าจะต้องดำเนินการเป็นเวลาอย่างน้อย 6-12 เดือนภายใต้การพิจารณา ทั้งนี้ไอเอ็มเอฟว่า ปริมาณเงินสำรองรายเดือนของเวียดนามเวียดนามได้ซื้อเงินตราต่างประเทศสุทธิไปแล้วราว 2.6% ของ GDP ในช่วง 7 เดือนที่ผ่านมาและเป็นไปตามเงื่อนไขพิจารณาของสหรัฐฯ หากตัวเลขดังกล่าวลดลงจากสมมติฐานที่ต่างออกไปของสหรัฐฯ (เช่น การปรับมูลค่าหรือการตีความว่าการแทรกแซงค่าเงินของเวียดนามเกิดขึ้นในทั้ง 2 ด้านเพื่อเพิ่มปริมาณเงินสำรอง) ในกรณีนี้เวียดนามอาจพ้นจากรายการเฝ้าระวัง อย่างไรก็ตาม หากเวียดนามกลายเป็นประเทศผู้แทรกแซงค่าเงิน รัฐบาลสหรัฐฯ มีแนวโน้มที่จะเจรจาก่อนที่จะออกมาตรการตอบโต้ เช่น การเพิ่มภาษีนำเข้า

ธนาคารแห่งชาติเวียดนามประกาศมาตรการควบคุมการใช้เงินฝากระยะสั้นของธนาคาร เพื่อลดอัตราส่วนดังกล่าวในการกู้ยืมระยะกลางและระยะยาวจากปัจจุบันที่ 60% เหลือ 40% ภายในเดือนกันยายน 2020 นโยบายของธนาคารแห่งชาติในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยง เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุม และส่งเสริมให้เงินทุนไหลเข้าภาคธุรกิจที่มีความสำคัญและธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากความกังวลหนี้เสียที่เพิ่มขึ้น ธนาคารแห่งชาติได้รวบรวมหนี้เสียทั้งหมดจากธนาคาร 23 แห่งทั่วประเทศมูลค่า 94 ล้านล้านดองหรือราว 4.05 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 16% จากต้นปี ทั้งนี้หนี้เสียยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยในไตรมาสที่ 1 ปี 2019 อัตราหนี้เสียอยู่ที่ 2.02%

อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลในสกุลเงินท้องถิ่น (LCY) มีแนวโน้มลดลง ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนในตลาดทั้งหมดปรับตัวลดลงตั้งแต่เดือนมิถุนายน จากรายงานตลาดพันธบัตรเอเชียล่าสุดของธนาคารพัฒนาเอเชีย เวียดนามยังคงมีตลาดพันธบัตร LCY คงค้างมูลค่า 5.51 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในเดือนกันยายน ตลาด LCY ของเวียดนามเร่งตัวขึ้นเป็น 3.4%QOQ ในไตรมาสที่ 3 ของปี จากเดิม 2.6%QOQ ในไตรมาสก่อนหน้า และหากเทียบปีก่อนหน้า ยอดรวมพันธบัตรเติบโต 1.9% การเติบโตดังกล่าวเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของพันธบัตรรัฐบาล ในขณะที่พันธบัตรภาคเอกชนชะลอตัวลง พันธบัตรกระทรวงการคลังยังคงเป็นสัดส่วนใหญ่ของพันธบัตรรัฐบาลราว 80.2% ในสิ้นเดือนกันยายน อัตราผลตอบแทนที่มีแนวโน้มลดลงเป็นผลมาจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งชาติเมื่อวันที่ 13 กันยายนที่ผ่านมา

¹ รายงานสถานการณ์การคลังของสหรัฐฯ ต่อสภาองเกรส: นโยบายเศรษฐกิจและอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศคู่ค้าสำคัญของสหรัฐฯ ในเดือนพฤษภาคม 2019

เวียดนามประกาศกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติผ่านการเปิดบัญชี **direct investment capital accounts (DICA)**² ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 6 กันยายน 2019 ภายใต้กฎหมายใหม่ วิสาหกิจที่ลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (ตามคำนิยามใหม่) และบริษัทต่างชาติในรูปแบบสัญญาความร่วมมือทางธุรกิจ (BCC) และห้างหุ้นส่วนเอกชน (PPP) จะต้องเปิดบัญชี DICA ในสกุลเงินตราต่างประเทศ (และไม่บังคับสำหรับสกุลเงินท้องถิ่น) ที่ธนาคารที่ได้รับอนุญาตในเวียดนามสำหรับแต่ละโครงการ ธุรกิจการชำระเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างนักลงทุนต่างชาติและท้องถิ่นส่วนใหญ่จะต้องทำผ่านบัญชี DICA เว้นแต่ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องจะทำผ่านสกุลเงินอื่นนอกเหนือจากที่เปิดไว้กับบัญชี DICA ในกรณีดังกล่าว บริษัทสามารถเปิดบัญชีใหม่ได้ที่ธนาคารที่ได้รับอนุญาต นอกจากนี้ การชำระเงินสำหรับการโอนเงินทุนในวิสาหกิจที่ลงทุนโดยตรงจากต่างชาติระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายชาวต่างชาติ และผู้ซื้อและผู้ขายท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องผ่านบัญชี DICA

เวียดนามแก้ไขกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการประกันภัย³ มีผลในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2019 การแก้ไขกฎหมายครอบคลุม “บริการเสริมการประกันภัย” ได้แก่ 1) ที่ปรึกษาประกันภัย 2) การประเมินความเสี่ยงประกันภัย 3) การคำนวณความเสี่ยง 4) การประเมินการจ่ายเงินชดเชยการประกันภัย และ 5) การช่วยเหลือด้านการตกลงค่าสินไหมทดแทน การแก้ไขกฎหมายระบุคุณสมบัติที่จำเป็นในการให้บริการและผู้ให้บริการจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าข้อมูลของลูกค้าจะเป็นความลับและผู้ให้บริการมีประกันวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับบริการที่ให้

ค่าแรงขั้นต่ำในแต่ละภูมิภาคจะถูกปรับขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2020 ตามพรก. 90/2019⁴ ที่ประกาศในวันที่ 15 พฤศจิกายน รัฐบาลกำหนดค่าแรงขั้นต่ำที่แตกต่างกันใน 4 ภูมิภาคเพื่อสะท้อนค่าครองชีพในแต่ละพื้นที่ โดยค่าแรงขั้นต่ำจะถูกปรับขึ้นดังนี้

ภูมิภาค 1: 4,420,000 ดอง (เพิ่มขึ้น 5.7% จาก 4,180,000 ดอง)

ภูมิภาค 2: 3,920,000 ดอง (เพิ่มขึ้น 5.7% จาก 3,710,000 ดอง)

ภูมิภาค 3: 3,430,000 ดอง (เพิ่มขึ้น 5.5% จาก 3,250,000 ดอง)

ภูมิภาค 4: 3,070,000 ดอง (เพิ่มขึ้น 5.1% จาก 2,920,000 ดอง)

ภูมิภาค 1 ครอบคลุมพื้นที่เมืองฮานอยและโฮจิมินห์ ภูมิภาค 2 ครอบคลุมพื้นที่นอกเมืองฮานอยและโฮจิมินห์ รวมถึงดานัง ภูมิภาค 3 ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดและเขตปกครองบักนิง บักซาง หายเซือง พู่เถาะ หวิญฟุก และจังหวัดอื่นๆ นอกเหนือจากภูมิภาค 1 และ 2 และจังหวัดที่ไม่ได้ระบุอยู่ในภูมิภาค 4 ค่าจ้างขั้นต่ำในเวียดนามจะเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยราว 5.5% การเพิ่มขึ้นจะต่างกันราว 6-10 ดอลลาร์สหรัฐ ตามค่าครองชีพของแต่ละภูมิภาค อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่ธุรกิจที่ต้องทราบคือธุรกิจไม่สามารถลดค่าล่วงเวลา ค่าทำงานกะกลางคืน หรือค่าตอบแทนความยากลำบากสำหรับพนักงานตามค่าแรงขั้นต่ำใหม่ ทั้งนี้ค่าแรงขั้นต่ำตามภูมิภาคของเวียดนามถูกปรับขึ้นต่อเนื่อง 3 ปี โดยเพิ่มขึ้น 7.3% ในปี 2017 6.5% ในปี 2018 และ 5.3% ในปี 2019

² เพิ่มเติมที่ <https://www.pwc.com/vn/en/publications/legal-news-brief/190823-circular-06.html>

³ เพิ่มเติมที่ <https://www.pwc.com/vn/en/publications/legal-news-brief/190812-ip.html>

⁴ เพิ่มเติมที่ <https://www.pwc.com/vn/en/publications/2019/pwc-vietnam-legal-newsbrief-decree-90.pdf>

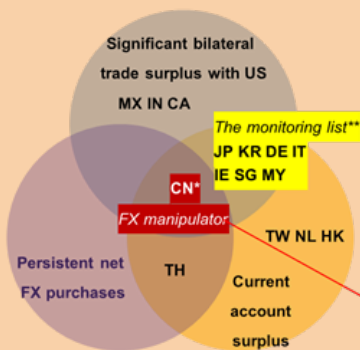

EIC's View

แม้ว่าเวียดนามจะเผชิญความเสี่ยงในเชิงลบ แต่คาดว่าเวียดนามจะเป็นหนึ่งในตลาดเกิดใหม่ที่ขยายตัวเร็วที่สุด โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ ความหลากหลายในภาคอุตสาหกรรม และอุปสงค์ภายในประเทศที่แข็งแกร่ง นอกจากนี้ เวียดนามยังวางแผนสำหรับการลงทุนภาคเอกชนและการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติให้ส่งเสริมเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและการลงทุนที่เพิ่มมูลค่า ซึ่งช่วยรวมอุตสาหกรรมของเวียดนามเข้ากับห่วงโซ่อุปทานของโลกได้ในระยะต่อไป อีไอซีมองว่าเวียดนามยังคงเป็นคู่แข่งด้านธุรกิจและการลงทุนที่น่าจับตามองในภูมิภาค ด้วยกลุ่มประชากรรายได้ปานกลางที่เพิ่มขึ้นและคาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวราว 6.7% ในปี 2020

อย่างไรก็ตาม จากรายงานรายชื่อเฝ้าระวังของสหรัฐฯ ในเดือนพฤษภาคม เวียดนามกำลังเผชิญความเสี่ยงที่อาจกลายเป็นประเทศผู้บิดเบือนค่าเงินและอาจได้รับมาตรการลงโทษทางภาษีจากสหรัฐฯ ซึ่งมีปัจจัยหลักมาจากการส่งออกของเวียดนามไปยังสหรัฐฯ ที่เติบโต ส่งผลให้ดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่อาจกระตุ้นให้สหรัฐฯ มีมาตรการตอบโต้ โดยก่อนหน้านี้ สหรัฐฯ ได้ประกาศเพิ่มภาษีนำเข้าสินค้าเหล็กจากเวียดนามสูงกว่า 400% ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม เพื่อเป็นการลงโทษสินค้าเหล็กบางรายการที่ผลิตในเกาหลีใต้และไต้หวัน แต่ส่งมายังเวียดนามเพื่อเลี่ยงภาษีของสหรัฐฯ ทั้งนี้หากสหรัฐฯ ใช้มาตรการทางภาษีตอบโต้เวียดนาม การส่งออกของเวียดนามจะได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเนื่องจากมูลค่าเพิ่มของสินค้าส่งออกไปยังสหรัฐฯ มีสัดส่วนราว 5.5% ของ GDP และส่วนแบ่งของการส่งออกไปยังสหรัฐฯ อยู่ที่ 20% ของการส่งออกทั้งหมดในปี 2018 ดังนั้นรัฐบาลเวียดนามมีมาตรการในการห้ามบริษัทจีนใช้เวียดนามเป็นตลาดส่งออกสินค้าเพื่อเลี่ยงภาษีนำเข้าสหรัฐฯ ด้วยการเพิ่มความเข้มงวดของกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าซึ่งระบุไว้ในร่างกฎหมาย “Made in Vietnam”¹ อย่างไรก็ตาม อีไอซีมองว่าสหรัฐฯ จะไม่เพิ่มแรงกดดันให้แก่เวียดนาม เนื่องจากเวียดนามได้ตกลงซื้อก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) และเครื่องบินเพื่อลดการเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ แล้ว แต่ธุรกิจยังคงต้องจับตามองความเคลื่อนไหวของตลาดที่อาจเปลี่ยนแปลงตามความเสี่ยงภายนอกดังกล่าว

3 criteria for currency manipulation

UST evaluation criteria	Criteria	China	Vietnam
1. Significant bilateral trade surplus with US	> USD 20 billion	USD 401 bn	USD 47 bn
2. Current account surplus	> 2% of GDP	+1.2	+3.0
3. Persistent, one-sided intervention in FX market	Net FX purchase > 2% of GDP over the last 4 quarters and	+0.1	+2.6
	Positive net FX purchase > 6 of 12 months	Yes	Yes

Vietnam has been put on a monitoring list by US Treasury in May 2019 report and could be at risk to be labelled as a currency manipulator in the next report.

*Despite not meeting all 3 criteria. **The expected monitoring list including Japan, Korea, Germany, Italy, Ireland, Singapore and Malaysia.

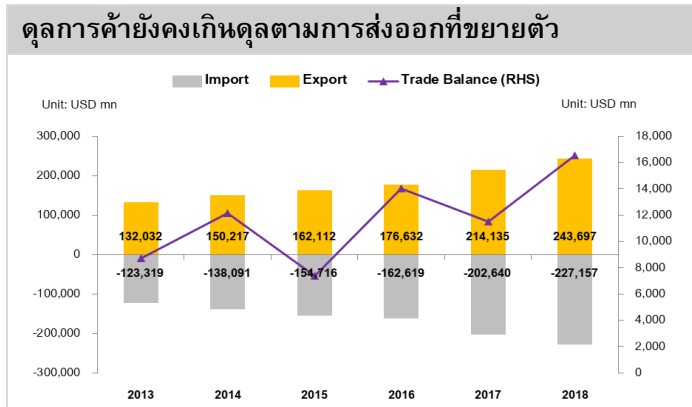
ที่มา : การวิเคราะห์ของอีไอซีจากข้อมูลของ ING และ Bloomberg

Note : ¹ สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม อ่านได้ที่ <https://www.vietnam-briefing.com/news/made-in-vietnam-draft-regulations-rules-of-origin.html/>

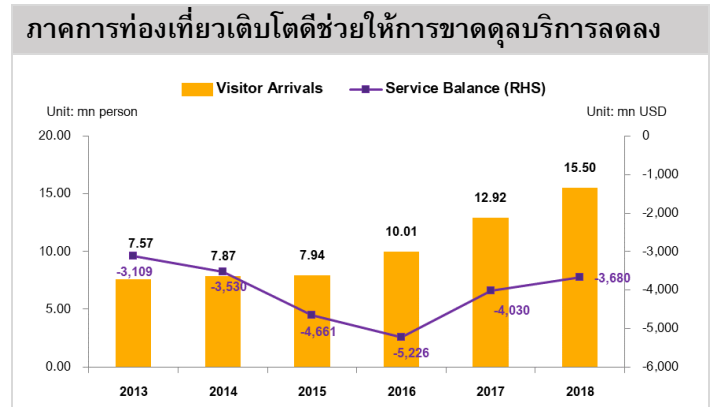
Vietnam's Key Indicators

Domestic Demand	Unit	2014	2015	2016	2017	2018	2019F	2020F
Real GDP	% YOY	6.0	6.7	6.2	6.8	7.1	6.5	6.5
Consumer price index	%	4.1	0.6	2.7	3.5	3.5	3.6	3.7
Current account balance	% of GDP	4.9	-0.1	2.9	2.1	2.4	2.2	1.9
Policy rate (end of period)	%	6.5	6.5	6.5	6.25	6.25	-	-

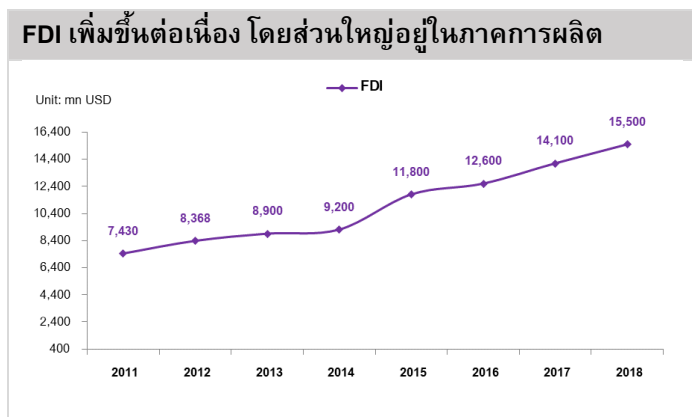
Sources: International Monetary Fund (IMF) and The State Bank of Vietnam

Sources: World Bank

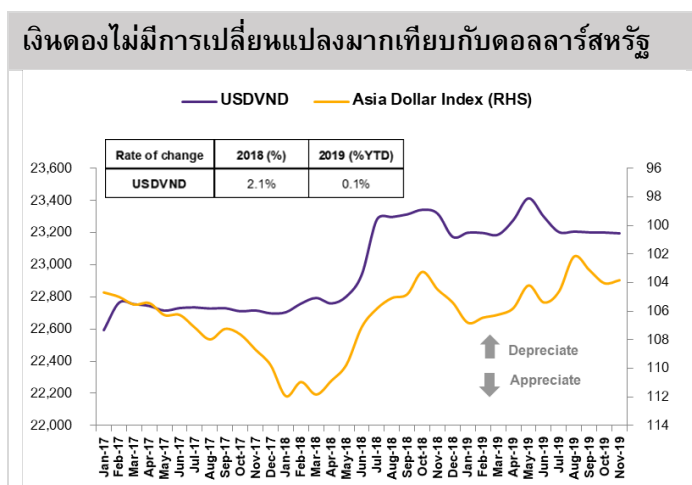
Sources: World Bank and CEIC

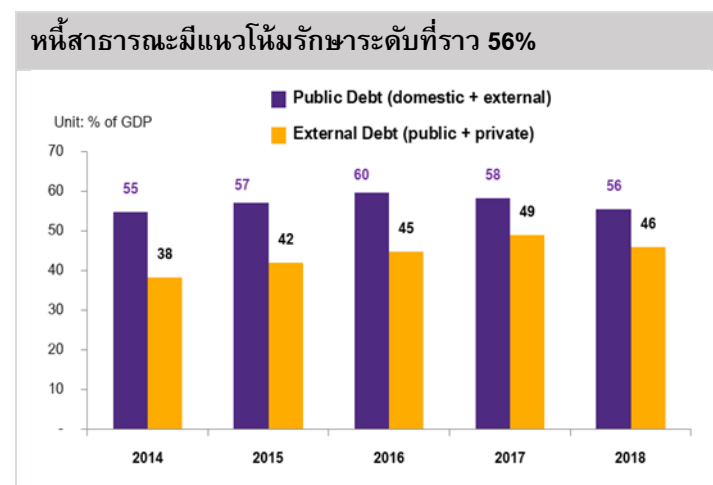
Sources: World Bank

Sources: IMF

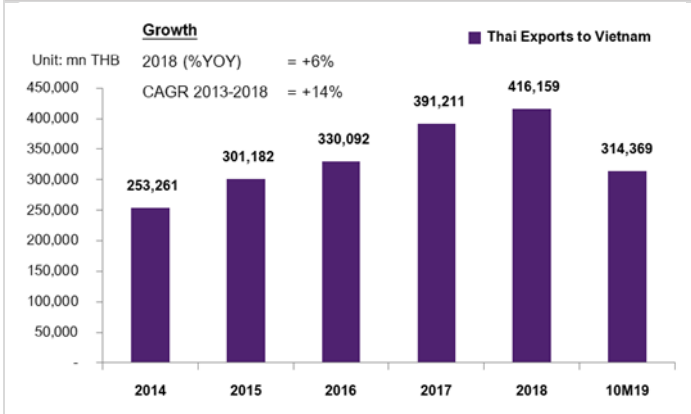
Sources: Bloomberg

Sources: IMF

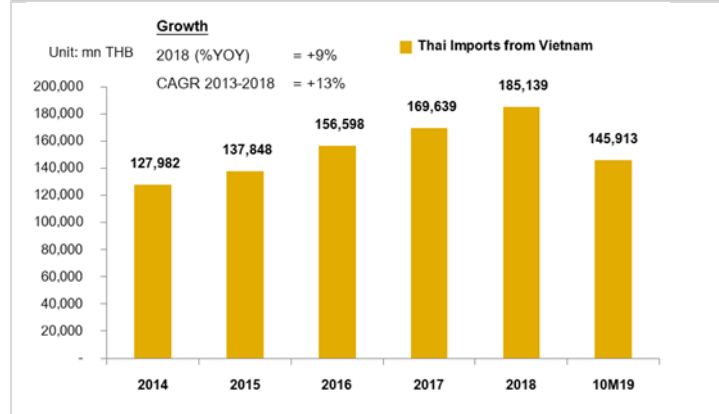
Links with the Thai Economy

การส่งออกไปเวียดนามในช่วง 10 เดือนแรกของปีชะลอตัวเล็กน้อยเนื่องจากการส่งออกพลาสติก และน้ำมันที่ลดลง

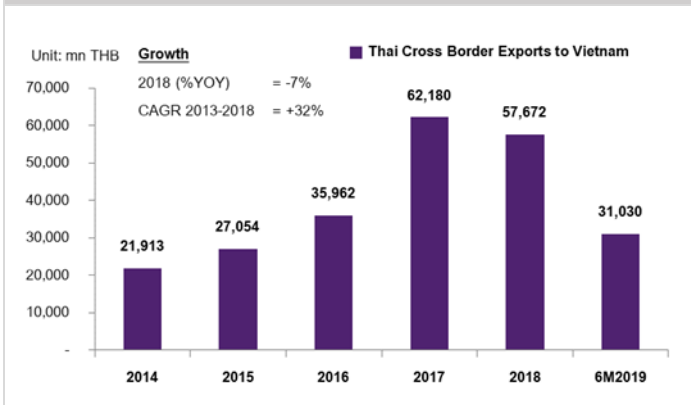
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การนำเข้าจากเวียดนามในช่วง 10 เดือนแรกของปีชะลอตัวลงจากการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้า และน้ำมันดิบที่ลดลง

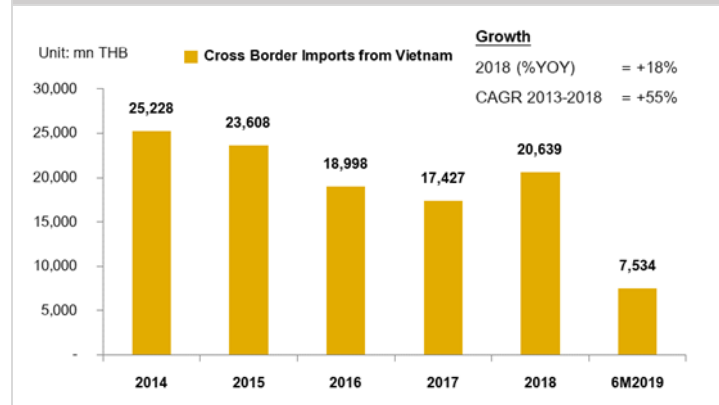
Sources: Thailand's Ministry of Commerce

การส่งออกผ่านแดนขยายตัว 11%YOY ในครั้งแรกของปี 2019 จากการส่งออกผลไม้แช่แข็ง

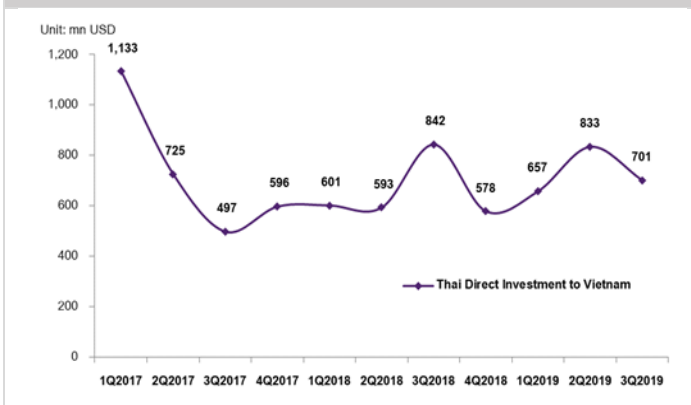
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การนำเข้าผ่านแดนลดลง 45%YOY ในครั้งแรกของปี 2019 จากการนำเข้าเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ลดลง

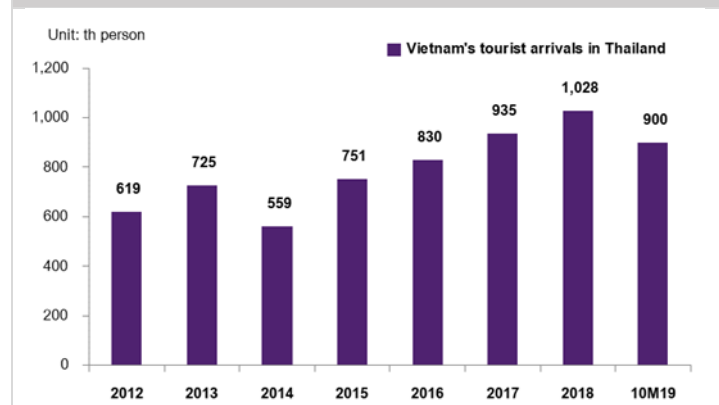
Sources: Thailand's Department of Foreign Trade

การลงทุนทางตรงจากไทยไปเวียดนามยังกระจุกตัวอยู่ในภาคการผลิตและบริการทางการเงิน โดยมีการผันผวนบ้าง

Sources: Bank of Thailand

จำนวนนักท่องเที่ยวเวียดนามเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2014 และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่อไปในปี 2019

Sources: Thailand's Department of Tourism

CLMV Highlight

Doing Business in CLMV:

เปรียบเทียบความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ ในเศรษฐกิจ ซีแอลเอ็มวี ปี 2019 และ 2020

ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจโลกและหลายภูมิภาคในปัจจุบันกำลังเผชิญภาวะชะลอตัว แต่เศรษฐกิจซีแอลเอ็มวียังเป็นโอกาสสำหรับภาคธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นจากปัจจัยตลาดผู้บริโภคที่ยังขยายตัวและกลุ่มประชากรรายได้ปานกลางที่เพิ่มขึ้น และเพื่อที่จะประสบความสำเร็จในการลงทุนในภูมิภาคนี้ ธุรกิจจะต้องศึกษากฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ สำหรับเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวี ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นธุรกิจ ใบอนุญาตก่อสร้าง การเข้าถึงแหล่งลงทุน การเข้าถึงแหล่งไฟฟ้า กฎหมายภาษี เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวเป็นก้าวมุ่งสำคัญในการประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนในเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวี นักลงทุนควรประเมินการลงทุนเบื้องต้นจากรายงานความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ “Doing Business Report” ของธนาคารโลก โดยสรุปสภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจในเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวีในปี 2019 และ 2020 มีดังนี้ (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 : ความยากง่ายในการทำธุรกิจในซีแอลเอ็มวีเทียบกับไทย

ความยากง่ายในการทำธุรกิจในซีแอลเอ็มวีปี 2020 [เทียบกับปี 2019]

ประเทศ	อันดับ* (/190)	คะแนน* (/100)	ตัวชี้วัดที่ได้อันดับสูงสุด	ตัวชี้วัดที่ได้อันดับต่ำที่สุด
ไทย	21 	80.1	การคุ้มครองผู้ลงทุนรายย่อย** การขอใช้ไฟฟ้า**	การชำระภาษี การจดทะเบียนทรัพย์สิน**
	[27]	[78.45]		
เวียดนาม	70 	69.8	การขออนุญาตก่อสร้าง** การเข้าถึงสินเชื่อ	การแก้ปัญหาการล้มละลาย** การเริ่มต้นธุรกิจ
	[69]	[68.36]		
กัมพูชา	144 	53.8	การเข้าถึงสินเชื่อ** การแก้ปัญหาการล้มละลาย**	การเริ่มต้นธุรกิจ** การบังคับใช้สัญญา**
	[138]	[54.80]		
ลาว	154	50.8	การค้าระหว่างประเทศ** การเข้าถึงสินเชื่อ**	การเริ่มต้นธุรกิจ** การคุ้มครองผู้ลงทุนรายย่อย**
	[154]	[51.26]		
เมียนมา	165 	46.8	การขออนุญาตก่อสร้าง** การเริ่มต้นธุรกิจ	การบังคับใช้สัญญา** การเข้าถึงสินเชื่อ
	[171]	[44.72]		

ที่มา : การวิเคราะห์ของไอซีบีจากข้อมูลของธนาคารโลก

Notes : *อันดับ – ตัวเลขน้อยหมายถึงถูกจัดอันดับสูง และ *คะแนน – ตัวเลขมากหมายถึงได้คะแนนมาก คะแนนสูงสะท้อนถึงประสิทธิภาพของสถาบันและข้อมูลและความโปร่งใสของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประสิทธิภาพหมายถึงการมีกฎหมายที่จำเป็นและมีผลบังคับใช้แต่ไม่เพิ่มขั้นตอนและสร้างความยากลำบากให้แก่เจ้าของธุรกิจ

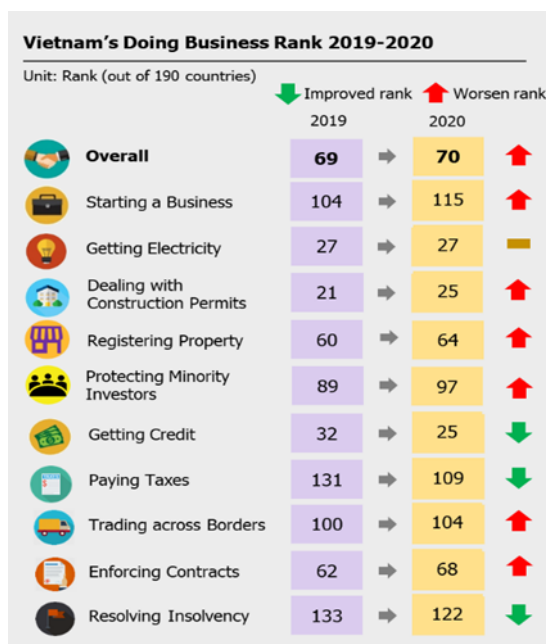
** หมายถึงตัวชี้วัดที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุด/ต่ำสุด 2 อันดับในรายงาน 2019

รายงาน Doing Business ปี 2020 ประเมินว่ากฎหมายที่บังคับใช้อยู่ อำนาจความสะดวกในการเริ่มต้นธุรกิจและการดำเนินธุรกิจมากน้อยแค่ไหน โดยมีปัจจัยหลายด้านในการประกอบธุรกิจเป็นตัวชี้วัด เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งธุรกิจ ไปถึงการเลือกทำเล การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 10 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การเริ่มต้นธุรกิจ 2) การขออนุญาตก่อสร้าง 3) การขอใช้ไฟฟ้า 4) การจดทะเบียนทรัพย์สิน 5) การเข้าถึงสินเชื่อ 6) การคุ้มครองผู้ลงทุนรายย่อย 7) การชำระภาษี 8) การค้าระหว่างประเทศ 9) การบังคับใช้สัญญา 10) การแก้ปัญหาการล้มละลาย โดยการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวีจากรายงานฉบับล่าสุดปี 2020 มีดังนี้

เวียดนามยังคงเป็นประเทศที่ได้รับการจัดอันดับสูงสุดในกลุ่มเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวี แม้ว่าจะถูกลดลงหนึ่งอันดับจากปีก่อน (รูปที่ 2.1) อย่างไรก็ตาม คะแนนรวมของเวียดนามเพิ่มขึ้นจากรายงานปีก่อนในเกือบทุกตัวชี้วัด แต่ตัวชี้วัดมีการพัฒนาน้อยกว่าเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ส่งผลให้อันดับของเวียดนามลดลงเล็กน้อย ความพยายามของรัฐบาลในการเพิ่มข้อมูลด้านสินเชื่อและปรับปรุงระบบการชำระภาษีทำให้ตัวชี้วัดด้านการเข้าถึงสินเชื่อและการชำระภาษีมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ข้อได้เปรียบของเวียดนามคือความง่ายในการเข้าถึงสินเชื่อและการขออนุญาตก่อสร้าง ซึ่งมีคุณภาพสูง ขั้นตอนไม่ซับซ้อนและค่าใช้จ่ายไม่สูง ขณะที่ข้อด้อยของเวียดนาม ได้แก่ การแก้ปัญหาการล้มละลายที่มีค่าใช้จ่ายสูงและดำเนินการเป็นเวลานาน ทั้งยังมีสัดส่วนเงินที่เจ้าหนี้จะได้คืนต่ำ นอกจากนี้ ขั้นตอนที่สำคัญในการเริ่มต้นธุรกิจในเวียดนามมีจำนวนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก ถึงแม้ว่าระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจในเวียดนามจะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคก็ตาม

กัมพูชาได้รับการจัดอันดับดีเป็นอันดับสองในกลุ่มเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวี แต่ถูกปรับลดอันดับลงถึง 6 ระดับจากปีก่อน (รูปที่ 2.2) คะแนนของกัมพูชาลดลงจากปีก่อนและมีแนวโน้มปรับลดลงเล็กน้อย ความพยายามในการปฏิรูปภาคธุรกิจไม่เพียงพอที่จะลดอุปสรรคในการทำธุรกิจ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนบริษัทเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คะแนนความยากง่ายในการประกอบธุรกิจในกัมพูชาลดลงเล็กน้อยในปี 2020 ตัวชี้วัดของกัมพูชาที่ได้รับการจัดอันดับสูงที่สุดคือ การเข้าถึงสินเชื่อ เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชากรวัยผู้ใหญ่และการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรการสนับสนุนสินเชื่อรายย่อยและขั้นตอนการกำกับดูแลที่ดีของธนาคารแห่งชาติกัมพูชา อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดที่ได้รับการจัดอันดับต่ำที่สุดกลับเป็นการเริ่มต้นธุรกิจ เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงและระยะเวลาดำเนินการยาวนาน ขั้นตอนดังกล่าวกำหนดให้ทำเอกสารจำนวนมาก ซึ่งบางขั้นตอนต้องไปทำธุรกรรมด้วยตัวเอง ส่งผลให้การดำเนินการช้า

รูปที่ 2.1 : อันดับของเวียดนามลดลงเล็กน้อยในปี 2020

รูปที่ 2.2 : อันดับของกัมพูชาลดลงในปี 2020

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ World Bank

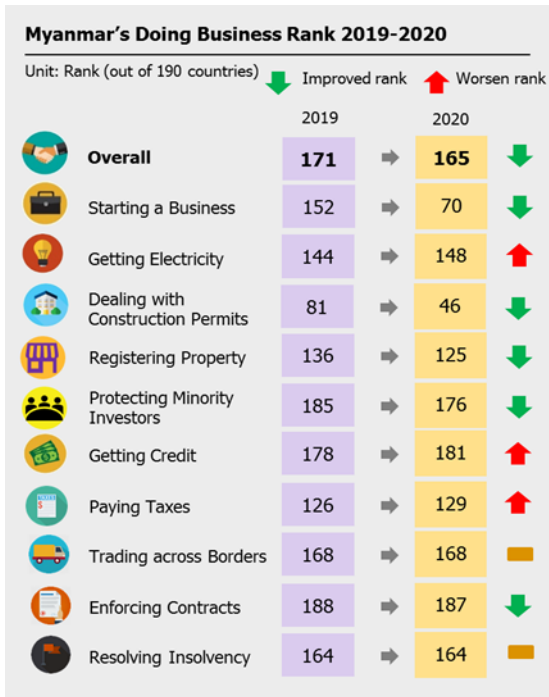
ลาวได้อันดับสามในกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวี รักษาอันดับความง่ายในการประกอบธุรกิจเท่ากับปีก่อนหน้า (รูปที่ 2.3) คะแนนของลาวตกลงเล็กน้อยเนื่องจากคะแนนของตัวชี้วัดด้านการคุ้มครองผู้ลงทุนที่ลดลง แต่คะแนนของตัวชี้วัดอื่นมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดด้านการเริ่มต้นธุรกิจและการขอใช้ไฟฟ้ากลับมีคะแนนเพิ่มขึ้นแม้ว่าในภาพรวมอันดับของลาวจะไม่สูงนัก รัฐบาลลาวช่วยทำให้ขั้นตอนทางธุรกิจง่ายขึ้น โดยได้ยกเลิกขั้นตอนการพิสูจน์หลักฐานที่ตั้งของธุรกิจ แต่ตัวชี้วัดด้านการเริ่มต้นธุรกิจยังคงเป็นข้อด้อยของการทำธุรกิจของลาวเนื่องจากระยะเวลาที่ใช้ทั้งหมดในการดำเนินธุรกรรมทั้งหมด 173 วัน ซึ่งนานกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิกถึง 7 เท่า ในด้านการขอใช้ไฟฟ้า รัฐบาลลาวประสบความสำเร็จในการรับรองการเข้าถึงไฟฟ้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความก้าวหน้าในการปฏิรูปโครงสร้างพื้นฐานของลาวเพื่อที่จะเป็นผู้ผลิตและส่งออกไฟฟ้ารายใหญ่ที่สุดของภูมิภาค ข้อได้เปรียบของลาวมาจากความง่ายในการค้าระหว่างประเทศ จากการที่รัฐบาลลาวลดขั้นตอนการทำธุรกรรมการค้าเพื่อบรรลุเป้าหมายการเป็นประเทศ “เชื่อมต่อ” (land-linked) กับประเทศเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่าขั้นตอนบางอย่างยังคงกำหนดให้ทำเอกสารจำนวนมาก

แม้ว่าเมียนมาจะได้รับการจัดอันดับต่ำที่สุดในกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวี แต่เมียนมามีการพัฒนาอย่างชัดเจน ส่งผลให้อันดับเพิ่มขึ้น 6 อันดับ (รูปที่ 2.4) คะแนนความง่ายในการประกอบธุรกิจของเมียนมาเพิ่มขึ้นราว 2 คะแนน เนื่องจากตัวชี้วัดด้านการเริ่มต้นธุรกิจที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด ขั้นตอน ระยะเวลา และค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจลดลงกว่า 50% ภายใต้กฎหมายใหม่ที่อนุญาตให้บริษัทสามารถจดทะเบียนออนไลน์ได้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ เมียนมายังมีความก้าวหน้าในการส่งเสริมธุรกิจในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการควบคุมคุณภาพ การเผยแพร่การวัดและรายงานเกี่ยวกับการจดทะเบียนทรัพย์สิน และการบังคับใช้สัญญา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเมียนมาจะมีการพัฒนาด้านธุรกิจ สภาพแวดล้อมในการทำธุรกิจในเมียนมายังคงตามหลังประเทศอื่นในเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวี การบังคับใช้สัญญาใช้เวลานานถึง 1,160 วัน หรือ 2 เท่าของระยะเวลาดำเนินการเฉลี่ยในภูมิภาค ประกอบกับคุณภาพของกระบวนการยุติธรรมยังไม่ดีนัก นอกจากนี้ เมียนมายังมีการเข้าถึงเงินทุนค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมธุรกิจของเมียนมามีแนวโน้มที่ดีขึ้นภายหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจของรัฐบาล

รูปที่ 2.3 : ลาวได้รับอันดับเดิมในปี 2020

รูปที่ 2.4 : เมียนมาได้เลื่อนอันดับขึ้น 6 อันดับในปี 2020

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ World Bank

โดยสรุป อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจในกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวีตกลงเล็กน้อยในปี 2020 แต่ตัวชี้วัดบางอย่างได้รับการพัฒนา โดยในปี 2020 อุปสรรคสำคัญในการทำธุรกิจในเศรษฐกิจซีแอลเอ็มวียังคงเป็นกฎหมายและกระบวนการของรัฐที่ไม่อำนวยความสะดวกในการเริ่มต้นธุรกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจมีช่องโหว่มาก เช่น กฎหมายบางข้อสร้างข้อจำกัดให้แก่ธุรกิจ (เช่น ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการจดทะเบียนธุรกิจในกัมพูชา) หรือการขาดการบังคับใช้กฎหมายในขั้นตอนบางอย่าง (เช่น ไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการช่วยแก้ปัญหาการล้มละลายในลาว) อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจซีแอลเอ็มวีมีการพัฒนาในด้านการเข้าถึงสินเชื่อและแหล่งเงินทุน เนื่องจากความพยายามในการเปิดเสรีตลาดการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการเงินรายย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านการก่อสร้างก็มีการพัฒนาที่ดีขึ้นตามลำดับ เช่นเดียวกับการขอใช้ไฟฟ้า และการค้าระหว่างประเทศ ในทางตรงกันข้าม ขั้นตอนการเริ่มต้นธุรกิจควรได้รับการอำนวยความสะดวกมากขึ้น และสถาบันที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ ความพยายามอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลกลุ่มประเทศซีแอลเอ็มวีในการปฏิรูปโครงสร้างยังคงส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่สภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจจะดีขึ้นในระยะกลางหากรัฐบาลให้การสนับสนุนในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปรับแก้และพัฒนากฎหมายได้อย่างเหมาะสม

ผู้จัดทำหลัก

ดร.ยรรยง ไทยเจริญ

รองผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหารสูงสุด
Economic Intelligence Center
ธนาคารไทยพาณิชย์

ดร.ยรรยง ไทยเจริญ ดำรงตำแหน่งรองผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหารสูงสุด Economic Intelligence Center (EIC) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลยุทธ์ของธนาคารไทยพาณิชย์ ทั้งนี้ ก่อนร่วมงานกับธนาคารไทยพาณิชย์ ดร.ยรรยง มีประสบการณ์ทำงานที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายการเงิน สายนโยบายการเงิน ซึ่งรับผิดชอบภาพรวมของงานนโยบาย ด้านอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และเงินทุนเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศ และที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเพื่อตลาดทุน

ดร.ยรรยง เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจมหภาค นโยบายการเงินและตลาดทุน รวมทั้งเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ในงานสัมมนาแก่สาธารณชนและองค์กรภายนอกทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นอาจารย์พิเศษให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ

ดร.ยรรยง จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านเศรษฐศาสตร์ สาขาการเงินและเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศและระดับปริญญาตรีในสาขาเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย Massachusetts Institute of Technology (MIT) ประเทศสหรัฐอเมริกา ภายได้ทุนธนาคารแห่งประเทศไทย

ดร.กำพล อติเรกสมบัติ

ผู้อำนวยการอาวุโส
Economic and Financial
Market Research

ดร.กำพล ทำหน้าที่ดูแลทีมวิเคราะห์เศรษฐกิจและตลาดเงิน โดยครอบคลุมถึงเศรษฐกิจและตลาดเงินของประเทศไทย อาเซียน และประเทศพัฒนาแล้ว โดยก่อนร่วมงานกับธนาคารไทยพาณิชย์ ดร. กำพล มีประสบการณ์ดูแลทีมวิเคราะห์เศรษฐกิจและตลาดทุนในสถาบันการเงินชั้นนำ นอกจากนี้ ยังเคยร่วมงานกับกระทรวงการคลังในตำแหน่งนักเศรษฐศาสตร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ Nanyang Technological University (ประเทศสิงคโปร์)

ดร.กำพลจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยม) ระดับปริญญาโทจาก University of Singapore (ภายได้ทุนการศึกษาจาก Asian Development Bank) และระดับปริญญาเอกด้านเศรษฐศาสตร์จาก Michigan State University (ภายได้ทุนการศึกษาจาก Graduate school fellowship) โดยในระหว่างศึกษาระดับปริญญาเอก ดร.กำพลได้มีโอกาสร่วมฝึกงานกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund)

ดร. ธนพล ศรีธัญพงศ์

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

ติดต่อ :

thanapol.sriathanpong@scb.co.th

ปัทม พัฒนศิริ

นักวิเคราะห์

ติดต่อ :

punn.pattanasiri@scb.co.th

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

Economic Intelligence Center (EIC)

E-mail: eic@scb.co.th โทร: +66 (2) 544 2953

ดร. ยรรยง ไทยเจริญ

รองผู้จัดการใหญ่ ผู้อำนวยการสูงสุด Economic Intelligence Center ธนาคารไทยพาณิชย์
yunyong.thaicharoen@scb.co.th

Economic and Financial Market Research

ดร.กำพล อติเรกสมบัติ
kampon.adireksombat@scb.co.th

กระแสรังสิพล
krasae.rangsiplol@scb.co.th

ดร.ธนพล ศรีธัญพงษ์
thanapol.srithanpong@scb.co.th

พนันดร อรุณนิรมาน
panundorn.aruneeniramarn@scb.co.th

วชิรวัฒน์ บานชื่น
wachirawat.banchuen@scb.co.th

จิรายุ โพธิราษ
jirayu.photirat@scb.co.th

ชินโชติ เกรปปัญญารณ
chinnachod.thaerapanyaporn@scb.co.th

ปณณ พัฒนาศิริ
punn.pattanasiri@scb.co.th

ปางอุบล อำนวยสิทธิ์
pangubon.amnueysit@scb.co.th

พงศ์กร ศรีสากุล
pongsakorn.srisakawkul@scb.co.th

Export Cluster

โชติกา ชุ่มมี
chotika.chummee@scb.co.th

กัญญารัตน์ กาณจนวิสุทธิ์
kanyarat.kanjanavisut@scb.co.th

นันทพงศ์ พันทวีศักดิ์
nantapong.pantaweesak@scb.co.th

Service Cluster

ปราณิดา ศยามานนท์
pranida.syamananda@scb.co.th

นพพาศ หอบเจริญ
nopphas.houbjaruen@scb.co.th

ภัทรพล ยุทธศักดิ์บุญกุล
pattharapon.yutthasaknukul@scb.co.th

พูลวัชร ปีติไกรสร
pullawat.pitigraisorn@scb.co.th

Infrastructure Cluster

ดร.สุปรีย์ ศรีสำราญ
supree.srisamran@scb.co.th

กมลมาลย์ แจงล้อม
kamonmarn.jaenglom@scb.co.th

ปัญญภพ ตันติปัญญ
punyapob.tantipidok@scb.co.th

โอฬาร เอื้อวิทยาสุร
olan.aeovithayasupon@scb.co.th

Energy and Resources Cluster

ดร.ศิวาสัย ขันธะวณะ
sivalai.khantachavana@scb.co.th

นัฐนันท์ อภินันท์วัฒนกุล
nattanan.apinunwattanakul@scb.co.th

พริตตา เยี่ยมจินดา
puthita.yamchinda@scb.co.th

อภิญา อักษรกิจ
apinya.aksornkij@scb.co.th

Business Advisory

พิมใจ หุนตระกูล
pimjai.hoontrakul@scb.co.th

ภัทรวดี รัตนะสิวกุล
pattarawadee.rattanasiwakoon@scb.co.th

ภัทราธิษฐ์ เอี่ยมศิริ
phatranij.eamsiri@scb.co.th

Knowledge Management & Networking

ภาณุมาศ เหลืองอร่าม
phanumard.lueangaram@scb.co.th

ไกรฤกษ์ วัลลภศิริ
krilerk.vallopsiri@scb.co.th

ปิยนุช พิพลเรือง
piyanuch.phiolueang@scb.co.th

ภูมิศักดิ์ คำประเสริฐ
poomisak.kumprasert@scb.co.th

วนิษา นาทีสุวรรณ
wanitcha.nateesuwan@scb.co.th

วรรณวรรณ วรรณประพันธ์
worawan.wannaprapan@scb.co.th

โสฬสญา อุปมัย
sorodda.upamai@scb.co.th